

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Zahradnická fakulta v Lednici

Ústav zahradní a krajinářské architektury

Revitalizace parku SNP v Banské Bystrici

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce
Ing. Lucie Poláčková, Ph.D.

Brno 2015

Vypracovala
Katarína Sýkorová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Katarína Sýkorová**

Studijní program: Zahradní a krajinářská architektura

Obor: Zahradní a krajinářská architektura

Název tématu: **Revitalizace parku SNP v Banské Bystrici**

Zásady pro vypracování:

1. Shromážděte a prostudujte textové a grafické podklady vztahující se ke vzniku a vývoji modelového objektu a prostorovému kontextu města Banská Bystrice.
2. Prostudujte platnou územně plánovací a projektovou dokumentaci týkající se modelového objektu.
3. Proveďte vlastní průzkumy a pozorování, charakterizujte současný stav řešeného prostoru. Řešené území analyzujte z hledisek širších územních vztahů, prostorově výtvarných, provozních a funkčních. Zpracujte analýzu vegetace v dotčeném území.
4. Na základě shrnutí zjištěných skutečností formulujte závěry a východiska pro obnovu parku.
5. Vypracujte výtvarně-architektonickou studii revitalizace modelového objektu.

Rozsah práce: Cca 40 stran textu včetně fotodokumentace a grafických příloh

Seznam odborné literatury:

1. OTRUBA, I. *Zahradní architektura: Tvorba zahrad a parků*. Brno: ERA, 2002. 357 s. ISBN 80-86517-28-4.
2. Časopisy: TOPOS, Garten und Landschaft, Landscape Design

Datum zadání bakalářské práce: listopad 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2015

L. S.

Katarína Sýkorová
Autorka práce

prof. Ing. Jiří Damec, CSc.
Vedoucí ústavu

Ing. Lucie Poláčková, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. Robert Pokluda, Ph.D.
Děkan ZF MENDELU

Prehlásenie

Prehlasujem, že som bakalársku prácu na tému Revitalizácia parku SNP v Banskej Bystrici vypracovala samostatne len s použitím prameňov, ktoré citujem a uvádzam v priloženom zozname literatúry. Súhlasím, aby práca bola uložená v knižnici Zahradníckej fakulty Mendelovy univerzity v Brně a sprístupnená k štúdiijným účelom.

V Lednici, dňa .....

Podpis autora .....

PodĎakovanie

Týmto by som chcela poďakovať Ing. Lucii Poláčkovej, Ph.D. za odborné vedenie, vecné pripomienky a ústretovosť pri vypracovávaní bakalárskej práce. Ďakujem aj svojej rodine a blízkym za podporu v dobe štúdia ale aj mimo nej.

Obsah	
Zoznam obrázkov	5
1. Úvod.....	6
2. Cieľ a metodika práce	6
2.1 Cieľ práce	6
2.2 Metodika práce	6
3. Teoretická časť	7
3.1 Teória a vývoj mestského parku	7
3.1.1 Základné pojmy	7
3.1.2 Historický vývoj mestského parku	7
3.2 Funkcie a náležitosti mestského parku.....	8
3.2.1 Rekreačia a vybavenosť.....	8
3.2.2 Sociabilita	9
3.2.3 Životné prostredie a ekologické možnosti.....	9
3.2.4 Umenie	9
3.3 Súčasný stav, príklady a východiská tvorby.....	10
3.3.1 Súčasný stav.....	10
3.3.2 Inšpiratívne príklady tvorby dnešných parkov	11
Ďalšie inšpirácie	12
4. Návrhová časť	13
4.1 Lokalizácia a charakteristika územia	13
4.2 Charakteristika Pamätníka SNP	14
4.3 História riešeného územia	14
4.4 Širšie vzťahy a charakteristika územia.....	15
4.5 Prírodné podmienky	18
4.5.1 Klimatické pomery	18
4.5.2 Geomorfológia, reliéf	18
4.5.3 Geologická stavba	18
4.5.4 Pedologické charakteristiky.....	18
4.5.5 Hydrogeologické a hydrologické pomery	19
4.5.6 Potencionálna prirodzená vegetácia	19
4.5.7 Súčasný stav prírodných podmienok a dendrologický potenciál	19
4.6 Provozné vzťahy, problémy a strety v území.....	22
4.6.1 Peší provoz, korčuliari a cyklisti	22
4.6.2 Motorová doprava	22
4.6.3 Mestská hromadná doprava	22
4.7 Konflikty a problémy v území	23
4.8 Vyhodnotenie analýz a východiská návrhu.....	24
4.9 Návrh riešenia	24
4.10 Vegetačné zloženie parku	30
5. Diskusia.....	30
6. Záver	31
7. Súhrn	31
8. Resume.....	31
9. Zoznam použitých zdrojov.....	32
9.1 Literatúra	32
9.2 Internetové zdroje.....	32
9.3 Prednášky	33
9.3 Mapové zdroje.....	33
10. Prílohy	33
Zoznam príloh:	33
11.1 Inventarizačná tabuľka drevín.....	34

Zoznam obrázkov

Obr. 1: Osvetlenie v Pulse Park, Madison Square, New York (foto: James Ewing, dostupné z http://www.2012.ruhrtriennale.de/en/programm1/produktionen/pulse-park/)	8	Obr. 23: Strmé svahy parku (foto: autor, 2015) Obr. 24: Pohľad na park a ihrisko od hlavnej cesty (foto: autor, 2015)	15
Obr. 2: Umelecké prvky zo zrkadiel v Hyde Park (foto: Alice Yoo, 2013, dostupné z http://www.mymodernmet.com/profiles/blogs/art-and-about-sydney-field)	10	Obr. 25: Mapa širších vzťahov (zhotovil: autor, 2015)	16
Obr. 3: Madison Square Park, New York (zdroj: Glenwood, 3013 dostupné z http://www.glenwoodnyc.com/manhattan-living/orly-genger-red-yellow-and-blue/)	10	Obr. 26: Mapa komplexnej analýzy (zhotovil: autor, 2015)	17
Obr. 4: Súsošie Headless v Grant Park, Chicago (zdroj: Chicago Agora Headless Statues, dostupné z http://fineartamerica.com/featured/chicago-agora-headless-statues-paul-velgos.html)	10	Obr. 27: Stromy v parku (foto: autor, 2015)	20
Obr. 5: Umelecké vyjadrenie v Skulpturen-Erlebnispark, Rakúsko (zdroj: Der Park des Staunens, dostupné z http://www.waldviertler-stadtland.at/gaesteinfo/kulturelle-highlights/das-kunstmuseum-waldviertel/index.html)	10	Obr. 28: Mapa analýzy zelene (zhotovil: autor, 2015)	21
Obr. 6: Vegetácia a zvlnené lavice v parku (zdroj: Joel Weeks Park, dostupné z http://www.landezine.com/?s=joel+weeks+park)	11	Obr. 29: Mapa provozu (zhotovil: autor, 2015)	22
Obr. 7: Detské ihrisko s vodným prvkom (zdroj Joel Weeks Park, dostupné z http://www.landezine.com/?s=joel+weeks+park)	11	Obr. 30: Mapa problémov na území (zhotovil: autor, 2015)	23
Obr. 8: Detské ihriská s použitím prírodného materiálu (zdroj: Lizard Log Parklands, dostupné z http://www.landezine.com/index.php/2013/09/lizard-log-parklands-by-mcgregor-coxall/)	12	Obr. 31: Pohľad na komunikáciu s vodným potokom, na ľavo terénne zahĺbenie. (zhotovil: autor, 2015)	25
Obr. 9: Použitie domácej vegetácie parku a jeho vidiecky charakter (zdroj: Lizard Log Parklands, dostupné z http://www.landezine.com/index.php/2013/09/lizard-log-parklands-by-mcgregor-coxall/)	12	Obr. 32: Hlavná predelujúca osa parku s terénnym zahĺbením vrcholiaca vodným prvkom (zhotovil: autor, 2015)	26
Obr. 10: Hlavná promenáda s vodným kanálom (zdroj: HTA Landscape Design, dostupné z http://htalandscape.com/blogspot.cz)	12	Obr. 33: Pohľad na časť parku s ihriskami, v popredí oddychová časť s hojadicmi sieťami (zhotovil: autor, 2015)	27
Obr. 11: Ladywell Fields v Londýne (zdroj: Ladywell Fields, dostupné z http://www.landezine.com/index.php/2014/12/ladywell-fields-by-bdp/)		Obr. 34: Pohľad na pobytové lúky predelené vodným prvkom (zhotovil: autor, 2015)	28
Obr. 12: Macquarie univerzity v Sydney (zdroj: Macquarie university, dostupné z http://www.landezine.com/index.php/2013/04/macquarie-university-central-courtyard-by-hassell/)	12	Obr. 35: Vtáčí pohľad na územie (zhotovil: autor, 2015)	29
Obr. 13: Governos Island park v New York (zdroj: Governos Island Park, dostupné z http://www.landezine.com/index.php/2015/01/governors-island-ph-1-by-west8/)	12		
Obr. 20: Pohľad na budovu Pamätníka SNP pred, ktorou sa rozprestiera park (foto: autor, 2015) ...	15		
Obr. 21: Pohľad na zničenú fontánu, ku ktorej meruje hlavná			
Obr. 22: Pohľad od Pamätníka SNP			

1. Úvod

Bakalárska práca sa zaoberá tematikou súčasného mestského parku. Snaží sa nájsť správnu cestu k revitalizácii modelového územia v Banskej Bystrici. Pri výbere danej témy zohral veľkú úlohu predovšetkým potenciál miesta, ktoré má vynikajúcu polohu v centre mesta. Tento potenciál by sa mal naplno využiť a miesto zrevitalizovať, aby bolo plne funkčné a navádzalo obyvateľov k pobytu v prírode.

Súčasný park by mal čo najviac vyhovovať požiadavkám návštevníkov, čo mnohokrát nie je jednoduché. Nesmie to byť samostatný prvok, ale mal by prirodzene zapadnúť do okolia, naviazať na širšie vzťahy a pritom vytvoriť miesto prirodzeného spojenia prírody a mestského prostredia. Park musí byť bezpečným miestom, ktorý sa ľudia neobávajú navštevovať a zároveň miestom, ktorým neprejdú bez povšimnutia, ale ich zaujme svojou náplňou a rozhodnú sa v ňom stráviť istý čas. V dnešnej dobe je moderné žiť zdravý životný štýl a park je miestom, kde ľudia chodia športovať, oddýchnuť si a načerpať nové sily. Mal by byť miestom, oázou pokoja a regenerácie, kde ľudia zabudnú na povinnosti a starosti. Parky sú v súčasnosti neodmysliteľnou súčasťou života obyvateľov. Preto treba podporovať potenciál území vhodných k vytvoreniu funkčného a atraktívneho mestského parku. Modelové územie má k tomu všetky predpoklady.

2. Cieľ a metodika práce

2.1 Cieľ práce

Cieľom bakalárskej práce je zhromaždiť textové a grafické podklady vzťahujúce sa k riešenému územiu. Analyzovať územie z hľadiska širších územných vzťahov, priestorovo výtvarných, prevádzkových ale aj funkčných. Ďalej spracovať a vyhodnotiť súčasný stavu vegetácie na uvedenom území. Na základe analýz, terénnych prieskumov a získaných podkladov vypracovať závery a východiská pre architektonickú štúdiu revitalizácie parku pod Pamätníkom SNP v Banskej Bystrici.

2.2 Metodika práce

Bakalárska práca je rozdelená do dvoch častí – teoretickej a návrhovej. V teoretickej časti sú zhrnuté všeobecné poznatky o parkoch získané z použitej literatúry. Mestský park je definovaný vo svojej všeobecnosti, s jeho základnými zložkami, funkciami, aktuálnymi trendmi a ostatnými prvkami, ktoré sú pre park dôležité k jeho fungovaniu. Pozornosť je venovaná prístupom k súčasnej tvorbe parkov. Snahou bolo zachytiť hľadiská dôležité pre budovanie parku. Niektoré sú uvedené na príkladoch úspešných súčasných realizácií. Ďalším predmetom záujmu je história parku a konkrétne mestského parku.

V návrhovej časti, sa práca zaoberá bližším poznávaním a pozorovaním modelového územia z rôznych hľadísk. Na základe analýz je spracovaná architektonická štúdia s návrhom pre revitalizáciu. Návrh sa snaží vychádzať okrem vlastných terénnych prieskumov aj z poznatkov nadobudnutých pozorovaním podobných realizácií a zo znalostí získaných štúdiom odbornej literatúry. Snahou bolo nájsť a navrhnúť nových východísk a nápadov, ktoré by modelovému územiu výrazne pomohli.

Bakalárska práca je štylizovaná, štruktúrovaná a rozdelená podľa zásad ZF Mendelu a zadania práce. Sú v nej dokladané grafické prílohy a fotodokumentácia autora. V práci som pracovala s doporučenou literatúrou, vlastnou literatúrou získanou prevažne z Moravskej zemské knihovni a s vlastnými vedomosťami nadobudnutými počas štúdia na Zahradnickej fakulte ale aj mimo neho.

3. Teoretická časť

3.1 Teória a vývoj mestského parku

3.1.1 Základné pojmy

PARK – Otruba (2002) definuje „Park, ako ucelený útvar zelene, je neoddeliteľnou súčasťou urbanistickej štruktúry sídla alebo jeho časti. Je spravidla verejne prístupný a nie je rozhodujúci jeho plošný rozsah. Dôležitý je obsah a funkcia.“

Slovami možno park vykresliť ako priestor plniaci množstvo sociálnych funkcií. Medzi najvýznamnejšie určite patrí funkcia rekreačná. (Novák, 1995)

MESTSKÝ PARK- „Parky v meste, v sídlach a sídliskách. Sú najvýznamnejšími kompozičnými celkami záhradnej architektúry. Park je zámerne stvárnený kus prírody a jej prvkov. Má slúžiť človeku k vnútornej pohode. Má ho uspokojiť aj poučiť, naviesť k zamysleniu. Má svojou dušou cítiť najlepšie myšlienky ľudstva. Napriek tomu nemá byť zdôraznený vonkajšok nad obsahom. Má vychovávať.“ (Otruba, 2002)

Podľa J. Koutného (2002) mestský park vyčleňuje plochy zelene vo vnútri mesta, ktorá poskytuje aktívnu aj pasívnu, no predovšetkým krátkodobú rekreáciu, kde umožňuje širokú škálu aktivít, ktorá priláha na miesto rôzne vekové a sociálne skupiny. Na základe toho možno usúdiť, že mestský park je miestom zreteľných sociálnych kontaktov.

3.1.2 Historický vývoj mestského parku

Verejné parky sa formovali už od nepamäti. Boli prístupné už od čias Staroveku. V antických mestách sa stretávame s verejnou zeleňou, ktorá spĺňala v podstate rovnaké alebo veľmi podobné požiadavky ako neskoršie vytvárané mestské parky. Ponúkali priestor pre spoločenské fungovanie, športy, oddych, prechádzky a pod. (Hodonický, 2003)

Podoba, vzhľad a funkcie mestského parku sa neustále menili a menia na základe sociálneho a psychologického vývoja spoločnosti, s vývojom vedy a techniky, na základe kultúry. Rozvoj parkov nastáva začiatkom 19. storočia aj vďaka rozvoju industrializácie a dopravy. Mestá sa stále zväčšujú, rozvíjajú a vzrastá počet zastavaných plôch, počet obyvateľov miest. (Hnilička, 2005; Hrůza, 1997)

Mestá menia svoje podoby a návyky. Typickým príkladom je prestavba Paríža od G. E. Haussmanna a J. Ch. Alphanda, o ktorú v roku 1852 požiadal Napoleon III.. Prestavba založená na

osovej symetrii, priniesla mestu novú podobu. Vznikali nové ulice, bulváre, avanie, verejné parky a lesíky. Ďalší počín, ktorý doslova predbehol svoju dobu patrí F. L. Olmstedovi a C. Vauxovi. Ide o víťazný návrh Central parku v Manhattane, ktorý bol otvorený v roku 1859. Park s rozlohou 360ha spĺňa základné body vybavenia parku, ktoré sám F. L. Olmsted navrhol a ktoré platia aj dnes. Park je oázou klľudu a fungujúcim prvkom zelene v zovretí mestskej zástavby. Ponúka bohatý program v úplnej izolovanosti od mesta. Prešiel už niekoľkými zmenami, pretože potreby obyvateľstva sa neustále menia a musí byť flexibilní tieto požiadavky splniť. (Damec, 2006)

Postupne ďalším vytváraním a začleňovaním krajiny do mesta sa zeleň stáva prvkom mesta. Aj v Európe nastáva zmena v rámci zelene mesta. Má však odlišnú podobu. Významnou sa stáva Anglická krajinárska škola, ktorá silno ovplyvňuje podobu vtedajších parkov. Dôležitou osobnosťou spájajúcou sa s myšlienkou tvorby parkov bol Angličan J. C. Loudon. On ako prvý použil slovo *public garden*, v preklade verejná záhrada, nahraditeľný pojmom *public park*, čiže verejný park. Prvé verejné parky vznikajú v 18. a 19. storočí. Medzi najvýznamnejšie určite patrí Regent's Park, Hyde Park či Richmond Park, ktoré boli otvorené verejnosti. Birkenhead Park v Liverpoole, založený Josephem Paxtonem je prvým verejným parkom, ktorý bol vytvorený a vedený mestskou správou. Verejnosti sa sprístupňujú dlhšie fungujúce súkromné záhrady, budujú sa nové verejné priestory, upravujú sa nábregia, promenády, ulice, nastáva rozvoj botanických a kúpeľných záhrad. Vznikajú parky, nové stromoradia. Tým všetkým je charakteristické toto obdobie v Európe. (Hodonický 2003; Wilhelmová 2012)

Iný spôsob využitia priestoru bolo zmeniť priestor po starých hradbách na priestranstvá slúžiace ľuďom. Typickým príkladom je mesto Viedeň a jeho Ringstrasse, na ktorej okrem nových budov, ulíc, verejných priestranstiev vznikali aj parky. Môžeme to pozorovať aj v českých mestách ako Brno, Plzeň, Praha, Olomouc a iné. V 19. storočí sa formujú verejné parky aj na území Českej republiky. Prvým verejnosti sprístupneným parkom bol park Lužánky v Brne.

V 19. storočí je tendencia dbať o životné prostredie a vytvárať okolo seba zeleň. Vznikajú rôzne okrásľovacie spolky. Neskôr Záhradné mestá ponúkajú bývanie v obkolesení prírody. V 20. storočí sa opäť stretávame so zvýšeným záujmom o zeleň. Do popredia sa dostávajú ekológia a zdravý životný štýl. Skvalitnenie mestských priestorov, kde budú obyvatelia tráviť svoj voľný čas je prvoradé pre vtedajšiu spoločnosť. Zeleňou sú prepojané jednotlivé mestské časti a sa stáva plnohodnotnou súčasťou mestských priestorov. (Hnilička, 2005; Hrůza, 1999)

Mestský park sa stal miestom odpočinku, načerpania nových duševných ale aj fyzických síl, miestom, bez ktorého si mesto nevieme predstaviť, miestom, ktoré plne slúži obyvateľom.

3.2 Funkcie a náležitosti mestského parku

Každý park má vlastný charakter, spĺňa rôzne kritéria odlišnú kombináciu funkcií a preto nemožno úplne presne stanoviť zoznam funkcií, ktoré by park mal spĺňať. Existuje však niekoľko základných požiadaviek na park, aby bol funkčným, prítiahľivým a aby ho ľudia radi a často navštevovali. Funkčnosť parku je závislá na mnohých faktoroch.

3.2.1 Rekreácia a vybavenosť

Rekreácia – slovo latinského pôvodu, skladajúce sa z dvoch častí. *Re* znamená znovu a *creo* je v preklade tvoriť. Dohromady sa slovo vysvetľuje ako osvieženie, zotavenie či občerstvenie. Je protikladom vyčerpania organizmu, ktorý spôsobujú základné životné procesy. (Flekalová, 2013)

Každá parková plocha by mala primárne spĺňať požiadavky obyvateľov pre rekreáciu. Len vtedy môže blahodarné pôsobiť na človeka a napĺňať jeho základné požiadavky. Základné predpoklady pre rekreáciu sa odvíjajú od niekoľkých faktorov. Závislé sú od hodnoty prostredia. Prostredie musí spĺňať predovšetkým požiadavky na zdravotnú nezávadnosť, estetický pôvab a vyváženosť medzi prírodnými, hospodárskymi a rekreačnými záujmami. Podstatná je rozloha územia, na ktorom sa rekreácia vykonáva. Mala by odpovedať počtu návštevníkov. Dôležitá je aj dispozícia územia. Rozmiestnenie objektov určujúcich systém funkčných, prevádzkových a vizuálnych väzieb by malo byť zrozumiteľné. Objemová štruktúra, kompozícia a priestorové usporiadanie by mali byť zretelné, aby sa návštevník ľahko orientoval. Ďalším faktorom je dostupnosť miesta. Plocha by nemala byť vo veľkej vzdialenosti, aby nedochádzalo k prílišným časovým stratám obyvateľov. Park by ďalej mal byť vytvorený ako flexibilný priestor, ktorý musí viesť uspokojiť najrôznejšie požiadavky obyvateľov mesta. Návštevníci by mali mať možnosť výberu aktívnej či pasívnej rekreácie. Aby spĺňal tieto požiadavky musí mať dostatočnú vybavenosť, na základe ktorej ponúka rozmanité aktivity. Je vhodné v parku usporadúvať rôzne spoločenské podujatia čím park oživa. V dnešnej dobe je čím ďalej tým viac žiadaná forma aktívna, hlavne u mladých ľudí, pretože sa čím ďalej tým viac stávajú populárne sedavé zamestnania. Nemenej významným faktorom je aj voľný čas, ktorý podmieňuje trvanie rekreácie v parku. (Damec, 2013)

Veľký vplyv na rekreáciu má vybavenosť parku. Nemala by chýbať logická sieť komunikácií s prispôbeným povrchom a šírkou k danej funkcii, ktorú spĺňa. Komunikácie by mali byť dôsledne premyslené s dobrou orientáciou a jednoduchým značením. Komunikačným systémom ciest, lávičiek a mostov by mali byť prepojené všetky objekty v parku a vytvoriť tak logické okruhy. (Damec, 2012 b) Tak isto k základu dobrej vybavenosti parku patrí mobiliár. Často sa u nás stretávame s parkami, kde je nedostatok lavičiek na odpočinok, preto ľudia sa v miestach zdržiavajú

oveľa menej. Tak isto pokiaľ chýbajú smetné koše, v parku sa hromadí špina a odpad. Preto každý park by mal mať dostatočné množstvo lavičiek, odpadkových košov a na neposlednom mieste kvalitné osvetlenie pre bezpečnosť pohybu hlavne v nočných hodinách. Okrem bezpečnostnej funkcie môže tvoriť aj zaujímavé javy a upozorňovať na isté miesta, ktoré chceme zdôrazniť. Tieto svetlá by však nemali pôsobiť rušivo.

Obr. 1: Osvetlenie v Pulse Park, Madison Square, New York (foto: James Ewing)

Ďalšie vybavenie parku ako prístrešky, pergoly, stoly, lehátka a iné môžu park príjemne doplniť. Dôležitou zložkou je aj voda. Voda je podstatou a srdcom prírody, dotvára esenciu a životonosný dych prírody. Odzrkadľuje slnko, rozkvitá vodnými kvetmi, možno cez ňu viesť mosty. Preto je neodmysliteľnou súčasťou parkov. Môžeme využívať vodu miestnu – spodná voda, dažďovú vodu alebo rôzne pramene či studne. Voda sa prejavuje v najrôznejších podobách. Vodnými prvkami sú napríklad fontány, kašny, vodné streky z dlažby, pitítka či rôzne formy potôčikov, ktoré okrem estetickej funkcie lákajú ľudí a navádzajú ich na pobyt v prostredí. (Damec, 2013) K atraktivite parku určite prispievajú aj herné plochy- ihriská, ktoré sú určené pre rôzne vekové kategórie alebo prispôbené pre odlišné aktivity. V dnešnej dobe sú populárne streetworkoutové ihriská, ktoré využívajú okrem mladých aj seniori. V parku sa stretávame aj s kultúrne spoločenskými zariadeniami ako sú napríklad amfiteátre, pódia či zookútiky. Pre podporu umeleckej cieľovej skupiny, môžeme v parkoch umiestniť umelecké prvky ako sochy, land –art či umelú modeláciu terénu. V parku by nemali chýbať ani informačné tabule, ktoré slúžia k orientácii a získavaniu informácii návštevníkov. Okrem informačných tabúl môžeme návštevníka vzdelávať aj prostredníctvom tematických záhradiek, ktoré ho poučia o vegetácii, ich textúrach, štruktúrach či ich účinkoch. Môžeme vytvárať vonné, slepecké, bylinkové a množstvo iných záhrad. (Flekalová, 2013)

Rekreáciu môžeme rozdeliť podľa faktorov na niekoľko druhov. Ako uvádzajú Hodaň a Dohnal (2005), podľa zamerania ju delíme na kultúrnu umeleckú, intelektuálnu, sociálnu, záujmovú a pohybovú. Podľa časového hľadiska môže byť rekreácia krátkodobá – každodenná, krátkodobá – víkendová a dlhodobá. Existujú ešte ďalšie rozdelenia a to podľa rozloženia počas roka na sezónnu a celoročnú, podľa štruktúry účastníkov na individuálnu a hromadnú, podľa organizovanosti, miesta kde prebieha, podľa pohlavia a iné.

3.2.2 Sociabilita

Parky sú miestom stretávania sa ľudí. Ľudia prejavujú záujem o pozorovanie iných, o kontakt s inými ľuďmi. Parky sú preto výborným miestom pre priestor, stretávanie sa a denné činnosti ľudí, ktoré im poskytujú byť v spoločnosti, spoznať nových ľudí, navzájom sa vidieť a počuť. Čím viac ľudí trávi čas vo vonkajšom prostredí, tým viac sa spoločne komunikujú a stretávajú sa, čím zároveň utužujú medziľudské vzťahy oveľa viac ako formou telefonátu, dopisovanie cez internet či inej zjednodušenej formy komunikácie. Ľudia sa tu môžu aj pri malých nárokoch cítiť uvoľnene. Mnohé výskumy dokazujú, že ľudia uprednostňujú miesta, kde to žije, kde sú v kontakte s inými, pretože sú vždy štedré na získavanie zážitkov. Medzi najvýznamnejšie atrakcie verejných priestranstiev a teda aj parkov je možnosť návštevníkov vidieť, počuť, a stretnúť sa. Sledovanie iných nás istým spôsobom inšpiruje k ďalším činnostiam a rozhodnutiam.

Na zhrnutie možno dodať, že ľudia a ich činnosti sú najväčším predmetom záujmu. Aj jednoduché dĺvanie sa je oveľa žiadanejšie ako množstvo iných pútačov, ktoré park poskytuje. Práve vďaka tomuto javu, sú vždy lavičky pri hlavných ťahoch cez park najplnšie a vystrieda sa na nich oveľa viac ľudí, ako na lavičkách v odľahlejších miestach. Je teda potrebné, aby sa ľudia v parku cítili dobre, stretávali sa a trávili tu spoločne svoj voľný čas. (Gehl, 2000)

3.2.3 Životné prostredie a ekologické možnosti

V poslednom čase je moderné hovoriť o zdravom životnom štýle, o zdravom životnom prostredí. Treba podotknúť, že ekologický potenciál sa neskladá len z vegetácie, ale rovnako aj reliéfu a vodných pomerov. Pri komponovaní parku by sa malo vychádzať z ekologického potenciálu daného miesta, ktorý treba využiť a podporiť. (Damec, 2013)

Parky poskytujúce mestskú zeleň, umožňujú tráviť voľný čas obyvateľom v zdravom prírodnom prostredí. Medzi zložky prostredia patria aj dreviny, dominujúce vo väčšine parkov, ktoré majú hneď niekoľko pozitívne pôsobiacich vlastností. Zachovávajú stabilitu miestnej ekologickej rovnováhy. Stromy svojou prítomnosťou ochladzujú miesto, čistia vzduch ale aj vodu formou koreňov a listami, ktoré odstraňujú škodliviny z vody. Ďalej sú lacnejšou variantou spracovania

dažďovej vody a v neposlednom mieste domovom pre mnoho živočíchov. Pre návštevníkov parku počas teplých letných dní poskytujú príjemný tieň a posedenie v ňom. (Sherer, 2006)

3.2.4 Umenie

Umenie je neodmysliteľnou súčasťou nášho života. Pod umením si mnoho ľudí vybaví maliarske diela, sochárske výtvyry, hudobné nástroje a iné. V parku sa umenie môže prejaviť rôznymi formami. Najpodstatnejším pre vytvorenie atmosféry a charakteru parku, je autorove osobné vyjadrenie esencie prírodných prvkov, rytmov a procesov. (Damec, 2013)

Medzi najstaršie formy umeleckých prvkov môžeme radiť rôzne pamätníky či sochy významných osobností. Dnes je škála umeleckého dotvárania parkov neobmedzená. Stretávame sa s nimi v rôznych podobách. Jednotlivé prvky znázorňujú buď konkrétne alebo abstraktné veci. Jedným zo spôsobov vyjadrovania umenia, je vyjadrenie pomocou mobiliáru. V dnešnej dobe je populárne používať netradičné materiály a tvary. Každý jeden prvok môže svojím umeleckým stvárnením miestu dodať jeho výnimočný ráz a atmosféru. Do jednotlivých prvkov môžu byť vyryté rôzne nápisy, kresby či textúry. Častým úkazom, hlavne na pamätných miestach, sú vyryté mená obetí do stien alebo do dlažby. Veľmi obľúbeným umeleckým prvkom je svetlo. Okrem funkcie bezpečného prechodu a orientácie v noci poskytuje aj iné možnosti využitia. Za pomoci vhodného osvetlenia môžeme zvýrazniť zaujímavé miesta či prvky v parku. Dodať im odlišnú atmosféru ako za denného svetla. Nasvietiť môžeme stromy, umelecké prvky, budovy, či zaujímavosť sa pohrať s umiestnením svetiel v dlažbe.

„Umelecké poňatie a výsledná umelecká hodnota parku je úmerná individuálnej miere schopností tvorivej predstavivosti autora v procese štylizácie, abstrakcie alebo naturalizácie.“ (Damec, 2013) Umelecké prvky môžeme vyjadrovať symbolizmom, čo znamená zobrazit' nezobraziteľné (nálady, emócie, myšlienky a pod.) a preniknúť pomocou nich k skutočnej podstate. Iná forma prevedenia je za pomoci naturalizmu, kedy autor znázorňuje neskreslenú realitu. V súčasnosti je módne využívať možnosti audiovizuálnych vnemov. Dodávajú prostrediu úplne iné rozmery. Svetlo a médiá sú aktuálne neoddeliteľnou súčasťou mestských priestorov. Dnes sa stretávame so všade prítomnosťou tzv. nových médií ako sú zvuk, obraz a svetlo. Cieľom je dosiahnuť osobitnú identitu miesta, jeho jedinečný image.

Okrem fyzických objektov je možnosť umeleckú hodnotu priniesť do miest aj rôznymi spoločenskými akciami ako napríklad rôznymi predstaveniami a podujatiami. Najčastejšie sú to pouličné divadlo, workshop, poézia, tanec, sprievody a iné.

Obr. 2: Umelecké prvky zo zrkadiel v Hyde Park (foto: Alice Yoo, 2013)

Obr. 3: Madison Square Park, New York (zdroj: Glenwood, 2013)

Obr. 4: Súsošie Headless v Grant Park, Chicago (zdroj: Chicago Agora Headless Statues)

Obr. 5: Umelecké vyjadrenie v Skulpturen-Erlebnispark, Rakúsko (zdroj: Der Park des Staunens)

3.3 Súčasné tendencie, príklady a východiská tvorby

3.3.1 Súčasné tendencie

V súčasnosti je park plnohodnotným prvkom urbanistickej tvorby. Zeleň v meste, teda aj mestský park, spĺňa rekreačné požiadavky okolitého obyvateľstva, ale súčasne odráža tendencie a obraz aktuálneho diania vo svete. Park by nemal byť uzavretým priestorom, musí reagovať a nadväzovať na svoje okolie. V každej krajine sú tendencie tvorby parku o čosi odlišné, pretože jeho tvorba býva ovplyvnená históriou a kultúrou danej krajiny. (Hodonický, 2003) Napriek tomu, možno konštatovať, že v súčasnej tvorbe človek oveľa viac berie ohľad na šetrné zaobchádzanie so zdrojmi, udržateľnosť systému, zabezpečenie kvalitného životného prostredia nielen pre svoju generáciu ale aj z dlhodobého hľadiska. Na nevyužitých plochách v mestskom priestore je snaha o vytvorenie zelene a tým akési vykompenzovanie za zastavanú mestskú džungľu. Výborným príkladom premeny chátrajúcich miest na verejnú zeleň je High Park v New York. Vznikol na celkom spustnutej železničnej trati. Dnes je obľúbeným miestom s prírinným, sukcesným charakterom. (Damec, 2013) Iným príkladom je Promenade Planteé v Paríži, kde sa tak isto jedná o pretvorenie bývalej železnice. Na potvrdenie, že sa verejná zeleň vytvára na najrôznejších mestských miestach možno uviesť Petuel park v Mníchove, ktorý bol zrealizovaný na streche dopravného okruhu. Je koncipovaný pre využitie čo najväčšieho okruhu obyvateľov. Ponúka množstvo rekreačných aktivít. Je prístupný pre všetkých a to doslova. Park sa môže pochváliť neobmedzenými možnosťami hlavne pre handykepaných. (Miovská, 2009)

Ako uvádza Damec (2013), aby bol park obľúbeným a často navštevovaným miestom, mal by mať správne rozmiestnenie hlavných prvkov a objektov, ktoré určujú systém vizuálnych, funkčných a provozných väzieb. Mal by byť priestorom vizuálne ľahko čitateľným, logicky prepojeným, flexibilným. Úspech spočíva aj v čistote a čitateľnosti jeho hlavných centrálnych priestorov ale zároveň by mal obsahovať aj rozmanité a atraktívne okrajové časti. Príkladom môže byť Bryant park v New York, ktorého centrum tvorí pobytová lúka poskytujúca priestor pre rôzne druhy rekreácie, rôzne spoločenské udalosti a podobne.

Do parkov sa dnešný človek chodí nadýchnuť a na chvíľku zastaviť z uponáhľaného životného štýlu, ktorý vedieme. Preto by mal tvoriť zároveň oázou pokoja, kludu prenačerpávanie síl. V súčasnosti je okrem nových medií, ako svetla a zvuku, uvedených v kapitole 3.2 Funkcie parku, trendom používanie nových materiálov, konkrétne recyklovateľných. Často sa však nemusí jednáť pri používaní materiálu o nový materiál, ale o starý, ktorému bola dodaná nová tvar, nový rozmer. Príkladom je používanie rôznych povrchových úprav betónu. Stretáme aj s parkami, kde boli použité a pretvorené staré veci do novej tvorby. Sú to napríklad parky založené v priestoroch

starých tovární či iných priemyslových oblastí. Takto vznikli Landschaftspark v Duisburgu, ktorý dnes úspešne funguje a poukazuje na udržateľnosť. Prebiehajú tu rôzne kultúrne akcie a performace. Ďalším príkladom je MFO park v Zürichu, ktorý je zapamätateľný svojou obrovskou pergolou porastenou popínavými rastlinami. (Damec, 2013)

K záveru kapitoly možno zhrnúť, že park by mal byť flexibilným a multifunkčným priestorom zelene v zastavanom území mesta, reagujúcim na požiadavky obyvateľstva. Na dosiahnutie čo najlepšieho výsledku záhradnej a krajinárskej tvorby mestských parkov sú častou pomôckou sociologické výskumy, ktoré slúžia na porozumenie vzťahu človeka k parku.

3.3.2 Inšpiratívne príklady tvorby dnešných parkov

3.3.2.1 Joel Weeks Park

Záhradný architekt: Janet Rosenberg & Studio

Lokalizácia: Toronto, Ontario, Canada

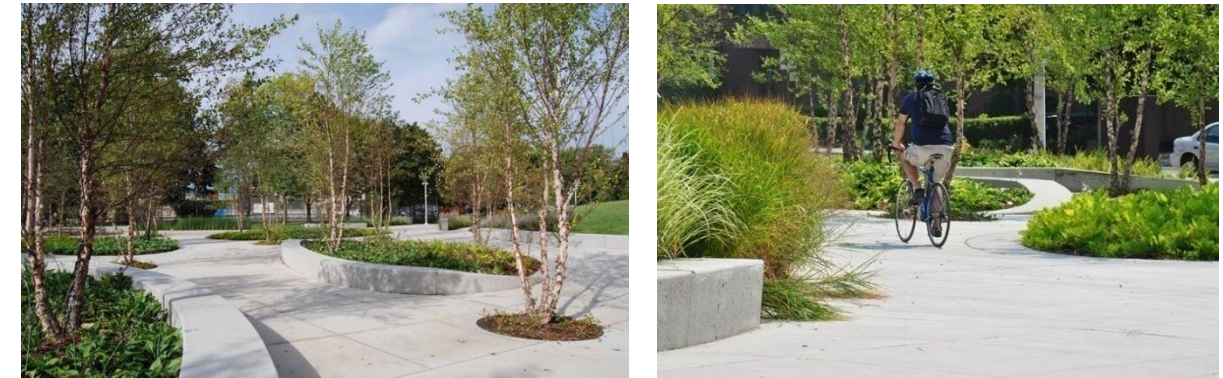
Rozloha: 1 hectare / 2.5 acres

Rok realizácie: 2010 -2012

Dizajn a návrh parku odkazuje na históriu a geografiu oblasti Don River. Ponúka otvorený zelený priestor pre komunitu a rastlinstvo Rivertowne. Typickým prvkom sú preň dlhé zvlnené betónové lavice ohraničujúce priestory pre vegetáciu, ktoré spoločne vytvárajú hlavnú kostru parku. Centrálny zhromažďovací priestor spája ostatné prvky parku vrátane komunitných záhradiek, multifunkčného športového ihriska, bosket stromov a veľké trávnaté plochy. Napriek perstému vybaveniu pôsobí jednoducho, pre návštevníka zrozumiteľný a dobre sa v ňom orientuje. Inšpirujúce je aj rozsiahle detské ihrisko obsahujúce najrôznejšie herné prvky umelého ale aj prírodného pôvodu. Vodný prvok potôčika vrátane mosta sa vinie okolo detského ihriska, kde sa mení do podoby vodných tryskov striekajúcich z podlahy. Joel Weeks Park je dynamický a otvorený priestor pre aktívnu komunitu.

Park je na mieste síce krátko, no je obľúbeným miestom okolitých obyvateľov, ktorí sem chodia dennodenne tráviť svoj voľný čas. Splňa požiadavky správne fungujúceho parku a poskytuje návštevníkom rôzne druhy rekreácie, či už pasívnej alebo aktívnej. Je jedným z inšpiratívnych zdrojov pre túto prácu.

Park v roku 2013 získal ocenenie CSLA Award of Excellence, Regional Merit. (Beale, 2012)

Obr. 6: Vegetácia a zvlnené lavice v parku (zdroj: Joel Weeks Park)

Obr. 7: Detské ihrisko s vodným prvkom (zdroj Joel Weeks Park)

3.3.2.2 Lizard Log Parklands

Záhradný architekt: McGregor Coxall

Lokalizácia: Sydney, Austrália

Rozloha: 5ha

Rok realizácie: 2011

Park má charakter austrálskej prírody. Použité sú hlavne domáce druhy vegetácie, čím sa vytvára v parku pocit domova. Park má vidiecky charakter. Presadzuje udržateľnú stratégiu. Okrem estetickej stránky dbá hlavne na stránku efektívnu a to z pohľadu šetrenia vody a recyklovateľnosti

materiálov, čím chce poukázať na zhoršený stav nedostatku vody v krajine. Vodné prvky sú stvárnené ako ručné čerpadlá, ktoré sú ale rovnako lákavé pre deti. Park bol postavený už v roku 2000, no prebehla tu väčšia revitalizácia, kde sa pristavilo parkovisko, grilovacie plochy, sociálna vybavenosť ale aj rozsiahle detské ihriská. Tie sú vyplnené pieskom ako domácim materiálom a časť herných prvkov tvoria stromy, ktoré boli odumreté a vyrúbané. Ihriská su vkusne umiestnené medzi stromy, ktoré poskytujú tieň. Celý park je ladený do prírodného štýlu, aký je pre Austráliu typický. (voľne preložené z Landezine, 2013)

Obr. 8: Detské ihriská s použitím prírodného materiálu (zdroj: Lizard Log Parklands)

Obr. 9: Použitie domácej vegetácie parku a jeho vidiecky charakter (zdroj: Lizard Log Parklands)

3.3.2.3 Stevenage Town Centre Gardens

Záhradný architekt: HTA Landscape

Lokalizácia: Stevenage, Hertfordshire, UK

Rozloha: 4ha

Rok realizácie: 2008- 2011

Park bol zrevitalizovaný na bezpečné miesto obľúbené návštevníkmi. Prírodzene naväzuje na pôvodné štruktúry a okolitú krajinu. Inšpiráciou bola hlavne jeho hlavná promenáda pri vode, cez

ktorú vedie most. Ľudia sa radi zastavia či sa posadia k vodnej hladine, ktorú len pozorujú. V parku sa pracuje s materiálmi ako betón a žulová kocka. Má vyvážený pomer veľkých trávnatých lúk pre rekreáciu ako aj rozmanitú druhovú skladbu vegetácie, ktorá je v skupinovej výsadbe alebo ako soliterný prvok. Dôležité sú aj živé ploty, ktoré z časti ohraničujú územie a čiastočne ho chránia tak pred znečistením a hlukom. Park získal niekoľko ocenení, jedným z nich je Landscape Institute Awards, 2011. (Bergin, 2011)

Obr. 10: Hlavná promenáda s vodným kanálom (zdroj: HTA Landscape Design)

Ďalšie inšpirácie

Obr. 11: Ladywell Fields v Londýne (zdroj: Ladywell fields)

Obr. 12: Macquarie univerzity v Sydney (zdroj: Macquarie university)

Obr. 13: Governos Island park v New York (zdroj: Governos Island Park)

4. Návrhová časť

4.1 Lokalizácia a charakteristika územia

Park pod Pamätníkom SNP sa nachádza a je významným objektom pre mesto ležiace v srdci Slovenska, pre Banskú Bystricu. Svojou rozlohou 53 000 m² významne prispieva k mestskej zeleni. Banská Bystrica, metropola stredného Slovenska leží vo Zvolenskej kotline, v údolí rieky Hron, ktorá je obklopená malebnými vrchmi a pohoriami. Nachádza sa medzi Kremnickými a Starohorskými vrchmi a nečinnou sopkou Poľanou. V meste momentálne žije 79 368 obyvateľov a jeho rozloha je 103,38 km², čím sa radí na pozíciu piateho najväčšieho mesta v Slovenskej republike. Priemerná nadmorská výška mesta činí 368 m n. m..

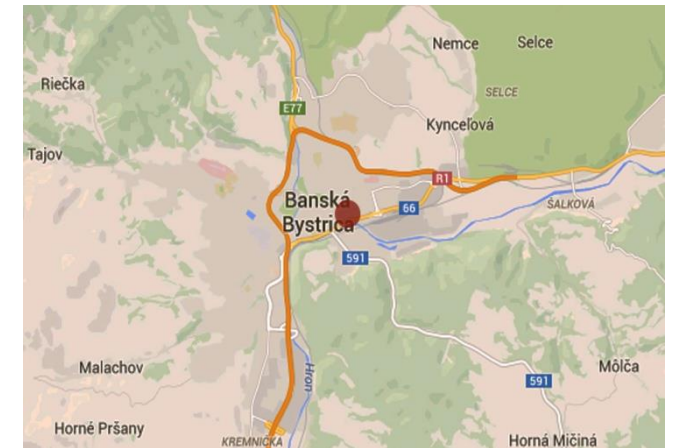
Mesto je známe aj pod prezývkou „Mesto pod Urpínom“, pretože v jeho centre leží vrch Urpín s nadmorskou výškou 510 m n. m.. Je to viditeľný objekt z mnohých častí, ktorý je jedným zo symbolov mesta. Poblíž tohto kopca, smerom na sever je situované aj riešené územie. Zo severovýchodnej až do západnej časti lemuje vrch Urpín rieka Hron, ktorá v minulosti pretekala riešeným územím, no jej tok bol upravený. Okrem krásnej okolitej prírody je mesto preslávené aj bohatou minulosťou s banskou činnosťou. Do novodobých dejín sa vpísalo vyhlásením Slovenského Národného Povstania. Práve tu sa protifašistický odboj postavil proti nemeckej okupácii a dnes môžeme existovať ako slobodná krajina. V súčasnosti mesto ponúka množstvo zaujímavostí pre cestovný ruch a jedným z nich je aj Pamätník SNP, jedna z najvýznamnejších postavených budov moderny na Slovensku. Práve tu sa rozprestiera riešený mestský park. (Banská Bystrica, 2015)

Park má výhodnú polohu, leží neďaleko hlavného námestia mesta, aj vďaka čomu vďačí za veľkú návštevnosť. Park je v súčasnosti frekventovaným miestom. Jednak slúži na skracovanie cesty k významným častiam mesta, no hlavnou funkciou je zabezpečenie obyvateľom pobyt v zeleni. Aj keď jeho súčasný stav nie je úplne najlepší, ľudia v ňom radi trávia čas, pretože sa nachádza v blízkosti centra a je dobre dostupný. Okrem tohto parku má mesto ešte jeden park- Leninov mestský park, oveľa rozsiahlejší, no v dezolátnom stave, preto tam veľa návštevníkov nenájdeme. Riešený park je rozsiahli a ponúka množstvo zelených plôch k aktívnej či pasívnej forme rekreácie. Ľudia sa musia však zabaviť skôr svojpomocne, pretože vybavenosť parku je skromnejšia. Najčastejšie tu ľudia korčuľujú, pretože je to jedno z mála rovinných miest v meste. Tak isto tu často hrajú futbal a frisbee či piknikujú na plochách trávniku. Môžeme povedať, že stred parku je využívaný no jeho okrajové partie sú zarastené a nevzhľadné. Jeho vybavenie a mobiliár už skôr chátra ako prosperuje. Okrem polohy je jeho výhodou aj príbuznosť k budove Pamätníka SNP, ktorý sa týči ako výrazná solitéra na kopci nad parkom. Práve Banská Bystrica je mesto, kde toto povstanie vypuklo.

Každoročne sa tu konajú slávnosti tejto významnej udalosti. Stretnú sa tu veteráni, významné osobnosti, umelci, politici či nadšenci a spoločne si pripomínajú ťažké časy boja proti fašistom. V týchto dňoch park oživa množstvom stánkov, pódiami, súťažami a pod. V parku sa každoročne koná niekoľko podujatí na základe významnejších sviatkov či pracovného voľna. Okrem predstavení a koncertov sa zvykne aj premietat' film či usporadúvať rôzne športové akcie, jarmok a iné udalosti. Vtedy je park doslova preplnený a teší sa z veľkej návštevnosti.

Obr. 15: Lokalizácia územia na mape SR (zhotovil: autor, 2015)

Obr. 14: Lokalizácia na mape mesta Banská Bystrica (zhotovil: autor, 2015)

Obr. 16: Vymedzenie hraníc riešeného územia (zhotovil: autor, 2015)

4.2 Charakteristika Pamätníka SNP

Pamätník SNP je jedným z viacerých výrazných prvkov mesta. Je v ňom umiestnené Múzeum SNP. Budova jedinečného tvaru symbolicky predelená na dve časti symbolizuje zlom, tragický príbeh a rozdelenie slovenskej spoločnosti v dobe 2. svetovej vojny a zároveň Slovenského Národného Povstania. Iní hovoria, že stvárňuje bačovský klobúk alebo chlieb. História tejto budovy bola značne zložitá. K víťaznému návrhu sa dospelo až po troch urbanistických súťažiach. Po neúspešnej prvej súťaži bola v roku 1957 vyhlásená druhá, kde sa rozhodlo o umiestnení budovy. Až o dva roky neskôr, v tretej urbanistickej súťaži, sa rozhodlo o víťaznom návrhu budovy. Tento patrilo mladému architektovi Dušanovi Kuzmovi. Spojil architektúru a umenie do jedného diela. S umeleckou stránkou mu pomáhal umelec Jozef Jankovič.

Celá budova sa skladá z 2 betónových dielov, ktoré sú umiestnená na betónovom podstavci a spojené preskleným mostom. Pod mostom je umiestnená plastika s názvom Obete varujú. Realizácia projektu prebiehala na pripravenej pôde v rokoch 1965 až 1969, kedy bol Pamätník SNP dokončený. Pri výstavbe bola odstránená časť Kapitulskej ulice a celá Nová a Mäsiarska ulica. (Baláž, 2004)

Do objektu sa vstupuje pomocou schodiska, ktoré je otvorené, široké a bez zábradlia. Pamätník SNP je dominantnou na kopci vysokom 11m. Súčasťou budovy pamätníku je vonkajšia expozícia ťažkej bojovej techniky z 2. svetovej vojny. Je voľne prístupná verejnosti. Denne sa tu vystrieda mnoho návštevníkov. Nezvyčajným lákadlom je aj lietadlo Li 2, ktoré sa v čase SNP používalo na prepravu osôb a materiálu. Je sprístupnené na vnútornú prehliadku. Zo zadnej časti Pamätníka sa schodmi schádza k riešenému územiu - k Parku pod Pamätníkom SNP. Celý areál Pamätníka a Múzeum SNP vyhlásili v roku 1982 za Národnú kultúrnu pamiatku, preto je za potreby zeleň lemujúcu túto významnú časť mesta zreprezentatívniť a obnoviť. (Šlachta, 2007)

Obr. 18: Z histórie výstavby Pamätníka SNP (zdroj: Markus, 2007)

Obr. 17: Súčasný stav Pamätníka SNP (foto: autor, 2014)

4.3 História riešeného územia

Obr. 19: Povodeň na území v r. 1974 (zdroj: Markus, 2007)

Úplná história územia nie je celkom známa, pretože táto časť mesta bola dlhé roky súčasťou koryta rieky Hron. Zmienky o uvedenom území sa datujú okolo roku 1500. V tom čase miestom pretekalo koryto rieky Hron a tvoril sa tu veľký meander. V okolí sa nachádzala zeleň, ktorá sa z časti zachovala dodnes. Konkrétne stromy *Tilia cordata*, ktoré ohraničovali koryto sú dnes umiestnené v centre parku. Tok rieky je v súčasnosti premiestnený niekoľko metrov bližšie k vrchu Urpín. Z jednej časti park lemujú historické opevnenie s dodnes zachovanými baštami Mäsiarskej a Čižmarskej. Z historických prameňov sa dozvedáme, že k týmto baštám, viedol kedysi drevený Horný most cez rieku Hron. Ten v minulosti viedol obyvateľov a návštevníkov mesta priamo k hostincu „Kohn-Bernat“ pod Mäsiarskou baštou, kde je dnes veľké parkovisko pod Pamätníkom SNP. Na väčšine územia dnešného parku sa v minulosti nachádzali súkromné záhradky, prilahlé k mestským domom, využívané na dopestovanie potravín a k chovu dobytká. Miestom prechádzali dve, už dnes neexistujúce ulice, a to ulica Nová a Mäsiarska. Prečo sa práve takto tieto dve ulice pomenovali, nie je známe, pretože ani jedna z nich paradoxne nespĺňala pomenovanie ani výzorovo a ani významovo. Slúžili hlavne na skracovanie cesty niektorých mestských častí. Záhrady a niekoľko domov na Novej a Mäsiarskej ulici, bolo zbúraných kvôli výstavbe pamätníku SNP. Okrem domov a záhrad boli z časti zničené historicky vzácne mestské hradby - opevnenie. Dnes tu nachádzame len schátralé pozostatky kedysi mohutného opevnenia. (Magula, 2011) Výrazným bodom v histórii miesta bola ničivá povodeň v roku 1974, ktorá trvala 5 dní, no následky boli dlhotrvajúce. Dostala pomenovanie Tisíc ročná voda, pretože to bola jedna z najhorších udalostí mesta. V tom čase bolo už koryto rieky Hron odklonené a na mieste dnešného parku bola mestská zeleň. Tá bola rovnako ako široké okolie Hronu zaplavená. Okrem materiálnych škôd spôsobila aj smrť jedného vojaka, pomáhajúceho pri záchranných prácach. Bolo to náročné obdobie, spojené s obtiažnou prácou s odpratávaním nadbytočného bahna a naplavenej špiny či pozostatkov budov. Po tejto udalosti sa formovala mestská zeleň až do dnešnej podoby. (Baláž 2004; Magula, 2011)

4.4 Širšie vzťahy a charakteristika územia

Riešené územie sa nachádza približne v centre Banskej Bystrice, preto v okolí nájdeme množstvo významných budov, či už novodobej alebo dávnejšej histórie. Po obvode parku sa tiež tiahnu historické hradby ešte z najstarších čias mesta. Súčasťou tohto opevnenia sú aj dve bašty, z ktorých jedna je zrekonštruovaná a nachádza sa v nej v súčasnosti reštaurácia. Najdominantnejším prvkom lemujúcim územie, je už spomínaná budova Pamätníka SNP, na ktorú park nadväzuje. Pred budovou pamätníku je umiestnený skanzen bojovej techniky z 2.svetovej vojny. Územie parku je obklopené budovami rôzneho využitia. Z opačnej strany Pamätníka park lemujú Hotel Lux, vedľa neho bývalý Kultúrny dom, autobusová zastávka, obchodné centrá a parkovisko. Za hlavnou cestou sa nachádza jedno z najväčších sídlisk v meste. Vďaka tejto blízkosti sa chodia rodiny s deťmi, mladé páriky či starší obyvatelia do parku zrelaxovať a oddýchnuť si od každodenných povinností. Častými návštevníkmi sú aj hostia Hotela Lux, ktorým sa z izieb ponúka výhľad na zeleň. Do územia parku zasahuje aj novodobšia bytová zástavba, za ktorou je ešte niekoľko jej podobných. Takže môžeme konštatovať, že v blízkom okolí sa nachádza množstvo bytov, ktorých obyvatelia trávia voľný čas hlavne v parku. Naopak, na opačnej strane parku sa nachádzajú budovy občianskej vybavenosti. V tesnej blízkosti parku sa nachádza niekoľko autobusových zastávok, takže možno zhodnotiť územie ako výborne dostupné aj zo vzdialenejších kútov mesta. Je ľahko prístupný zo všetkých strán. V blízkosti parku sú Železničná a Autobusová stanica mesta Banská Bystrica. Okrem dobrej dostupnosti sú veľkou príležitosťou súčasne rozsiahle parkovacie plochy.

Doteraz spomínané objekty boli priamo lemujúce park. Nemenej dôležitým podnetom k návštevnosti parku, je blízkosť srdca mesta ,obdĺžnikové námestie Slovenského národného povstania s Mariánskym stĺpom a Šikmou hodinovou vežou. Na námestie sa od parku dostaneme chôdzou asi za 5-7 minút. Hranice námestia udávajú honosné historické meštianske domy, ktoré z časti lemujú hranicu parku. Dnes tieto historické budovy slúžia hlavne ako reštaurácie, múzeá, ubytovne, obchody či iné služby pre občanov. Na poschodiach sú väčšinou byty. Je to jedno z najkrajších miest, lákadlo pre turistov a obdivovateľov mesta Banská Bystrica. Ďalšími návštevníkmi parku sú študenti a školáci. Okolie parku nám ponúka hneď niekoľko škôl. Žiaci škôl sú pravidelnými návštevníkmi parku, či už za účelom športu, oddychu alebo vzdelávania. Z južnej strany lemujú park hlavný dvojprúdový cestný ťah na mesto Zvolen a Brezno. Je to jedna z najviac frekventovaných ciest v meste, preto spôsobuje veľký hluk a znečistenie šíriace sa parkom. Ďalej za cestou je umelo vybudované koryto rieky Hron, ktorá sleduje smer cesty. Hneď cez cestu sa nachádza Športový štadión, z ktorého športovci si chodia precvičovať svalstvo do parku. Z poznatkov vychádza, že park je obľúbeným a navštevovaným miestom.

Obr. 20: Pohľad na budovu Pamätníka SNP pred, ktorou sa rozprestiera park (foto: autor, 2015)

Obr. 21: Pohľad na zničenú fontánu, ku ktorej meruje hlavná osa parku, v pozadí sa rozprestiera sídlisko (foto: autor, 2015) Obr. 22: Pohľad od Pamätníka SNP (foto: autor 20155)

Obr. 23: Strmé svahy parku (foto: autor, 2015) Obr. 24: Pohľad na park a ihrisko od hlavnej cesty (foto: autor, 2015)

Mapa širších vzťahov

riešené objekty	historické centrum	vzdelávacie inštitúcie
významné historické objekty	historické budovy s obytným a polyfunkčným využitím	polícia
cirkevné objekty	bytová zástavba	stanice
kultúrne objekty	ubytovanie pre verejnosť	autobusové zastávky

Obr. 25: Mapa širších vzťahov (zhotovil: autor, 2015)

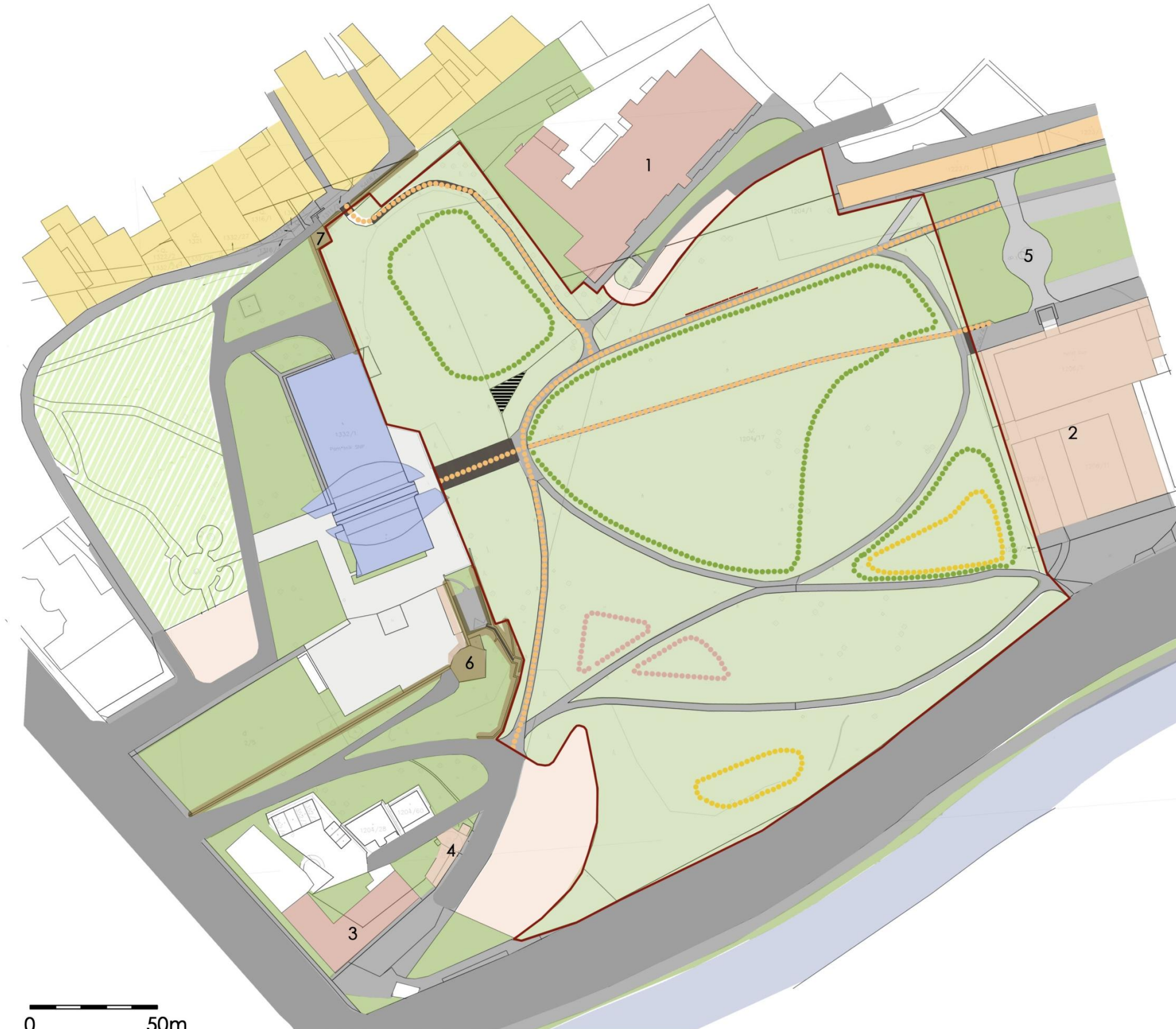

Komplexná analýza

Legenda

- parková zeleň
  - verejná zeleň
  - spevnená plocha- asfalt
  - zamková dlažba
  - schodisko
  - betónové platne
  - obytné budovy
  - polyfunkčné budovy
  - verejnoprospečné budovy
  - hotely, reštaurácie
  - motorová doprava
  - Pamätník SNP
  - rieka Hron
  - staré opevnenie mesta
  - parkovisko
  - záhon
  - plocha s hernými prvkami
  - vyššia frekvencia provzu
  - plocha využívaná k aktívnej rekreácii
  - vlajkonosiče
  - parkové lavičky
  - vonkajší skanzen
- 1 Katastrálny úrad
  - 2 Hotel Lux
  - 3 Polícia
  - 4 zmrzlina + verejnú sociálne zariadenie
  - 5 zdevastovaná fontána
  - 6 bašta s reštauráciou
  - 7 chátrajúca historická bašta
- hranice bližšie riešeného územia

0 50m

Obr. 26: Mapa komplexnej analýzy (zhotovil: autor, 2015)

4.5 Prírodné podmienky

4.5.1 Klimatické pomery

Mikroklima je pomerne pestrá hlavne vďaka pestrosti reliéfu. Podľa mapy klimatických oblastí, Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain v Atlas krajiny SR (2002), Banská Bystrica spadá do viacerých klimatických oblastí. Najväčšiu časť mesta zaberá mierne teplá oblasť M. Je pre ňu charakteristických 20 až 50 letných dní a snehová pokrývka, ktorá sa udrží 50 až 100 dní v roku. Júlová priemerná teplota je menšia alebo rovná ako 16 °C. Najväčšie územia zaberajú konkrétne okrsky M7 – mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový okrskok a M6- mierne teplý, veľký, vrchovinový okrskok. Na okrajoch mesta sa stretne s okrskom M5 – mierne teplý, vlhký a s chladnou až studenou zimou, dolinový/ kotlinový okrskok. Istú časť z krajných oblastí mestá zaberá aj klimatický okrskok T 7– mierne teplá oblasť, vlhká s chladnou zimou. Zo severnej strany zasahuje aj klimatická oblasť C – chladná oblasť, konkrétne C1 – mierne chladný okrskok. Prevládajúcim typom je mierne teplá oblasť M viažuca sa na nadmorskú výšku do 800 m n. m. Spadajú sem nižšie oblasti pohorí a kotliny.

Väčšina riešeného územia mesta spadá do klimatického okrsku M7- mierne teplá, veľmi vlhká, vrchovinová oblasť. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje okolo 7°C. V januári je to -4°C a v júli 18°C. Priemerný ročný úhrn zrážok je okolo 800 -900mm. Je to spôsobené hlavne vďaka Kremnickým vrchom, ktoré vďaka svojej orientácii patria k zrážkovo najbohatším oblastiam Slovenska. Snehová pokrývka na územie spadá medzi 80 -120 dní. Priemerná výška snehovej prikrývky v Banskej Bystrici je okolo 19,5 cm.

Lokálne klimatické podmienky sú do značnej miery ovplyvňované blízkym prietokom rieky Hron, vďaka ktorej jej okolný vzduch mierne vlhší a častejšie dochádza ku kondenzačným javom v nočných a ranných hodinách..

4.5.2 Geomorfológia, reliéf

Riešené územie možno zaradiť do:

Sústavy :Alpsko Himalájskej

Podsústava: Karpaty

Provincia: Západné Karpaty

Subprovincia: Vnútorne Západné Karpaty

Oblasť: Slovenské stredohorie – Zvolenská kotlina

Mesto leží v kotline. Celé s jeho okolím možno charakterizovať ako mierne členitú pahorkatinu. Riešené územie spadá podľa geomorfologickej charakteristiky SR do oblasti reliéfu rovín a nív. Jeho nadmorská výška je 345 m n.m. Výrazným bodom v tesnej blízkosti územia je kopec Urpín so svojou výškou 510 m n.m. Možno teda zhodnotiť, že geomorfológia danej oblasti je veľmi pestrá. (Mazúr, Lukinš, 1986)

4.5.3 Geologická stavba

Banská Bystrica leží uprostred venca hôr, ktorý zo severu a severozápadu tvorí Veľká Fatra a Starohorské vrchy, zo severovýchodu a východu Nízke Tatry a Veporské vrchy, z juhovýchodu Poľana a z juhozápadu až západu Kremnické vrchy. Geologická stavba celého územia mesta a okolia je veľmi rôznorodá a pestrá.

Na riešenom území sa nachádzajú čisto fluvialne sedimenty, čo spôsobuje s určitosťou tok rieky Hron. Konkrétne sú to litofaciálne nečlenené nivné hliny, taktiež piesčité až štrkovité hliny dolných nív a nív horských potokov. Na menšej okrajovej časti územia nájdeme aj proluvialne sedimenty a to prevažne hliny a piesčité hliny s úlomkami hornín a zahlinenými štrkami. Minimálny podiel na území v západnej časti má mrázické súvrstvie, zložené zo sivých a tmavosivých slienických vápencov, slienov a slienovcov. (Biely a kol., Atlas krajiny SR, 2002)

Aj keď celé mesto a okolie ma pestrý geologický základ, na riešenom území sa vyskytujú len fluvialne a proluvialne sedimenty.

4.5.4 Pedologické charakteristiky

Rozloženie jednotlivých pôdnych typov v meste a okolí Banskej Bystrice je závislé na geologických podmienkach a tým pádom veľmi rôznorodé. Na riešenom území a v tesnej blízkosti prevládajú 4 pôdny typy: fluvizem, pseudogleje, rendziny a kambizeme.

Najviac rozšíreným pôdnym typom v riešenom území je fluvizem, keďže tadiaľto kedysi pretekala rieka Hron a v súčasnosti je stále v tesnej blízkosti riešeného územia. Podľa pôdnej charakteristiky Atlasu SR tu nájdeme fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké. V minulosti bol rozvoj fluvizemí intenzívnejší. Je to pôdny typ, ktorý sa vyskytuje v okolí vodných tokov, kde dochádza ku kolísaniu hladiny podzemnej vody. Základným prvkom, z ktorého sa táto pôda tvorí, sú jemné sedimenty, ktoré sú usadené počas povodní. Vyznačuje sa vysokou úrodnosťou.

Okolo fluvizemí sa vyskytuje pôdny typ pseudogleje. Konkrétnejšie tu nachádzame pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, vzniknuté zo sprašových hĺn a svahovín. Pôdy

vznikajú v miestach periodického prevlačovania a vysušovania, čo znamená, že v miestach okolo riek, v tomto prípade v okolí rieky Hron.

Ďalším pôdnym typom zastúpeným v okolí sú rendziny. Nájdeme ich tu skôr v prechodných subtypoch, pretože typické rendziny mohli byť zanesené dlhodobým zahliňovaním. Konkrétne rendziny a kambizeme rendzinové, sprievodné litozeme modálne karbonátové, lokálne rendziny sutinové zo zvetralín pevných karbonátových hornín. Rendziny sú tak isto obdobou hnedých lesných pôd. Rendziny sú bohaté na živiny, relatívne plytké a kamenité pôdy. Pre túto vlastnosť majú nižšiu poľnohospodársku hodnotu. Dominantným pôdotvorným procesom je humifikácia, menej zvetrávanie. (Kolény a kol., Atlas krajiny SR, 2002)

Pôdny typ kambizem, je v širšom okolí najviac zastúpeným pôdnym typom a prelína sa do riešeného územia. Konkrétne sa tu vyskytujú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, sprievodné kambizeme pseudoglejové, ktoré vznikli zo zvetralín pieskovcovo-ílovcových hornín. Radíme ich do skupiny hlinitých pôd. (Bielek, 2004)

4.5.5 Hydrogeologické a hydrologické pomery

Z hľadiska hydrogeológie riešené územie spadá do oblasti vysokej prietochnosti a hydrogeologickej produktivity. Jeho okolie však už spadá do miernej oblasti. Zvýšená prietochnosť je spôsobená blízkosťou rieky Hron. (Malík a kol., Atlas krajiny SR, 2002)

Najvýznamnejším elementom z hydrologického hľadiska na území je rieka Hron. Táto rieka sa vinie v tesnej blízkosti územia a donedávna pretekala územím. Jej koryto bolo umelo upravené a posunuté. Hron je druhá najdlhšia rieka na Slovensku s 298 km. Preteká len územím Slovenska. Má snehovo-dažďový režim odtoku, najvyššie priemerné mesačné prietoky dosahuje v mesiaci apríl, kedy sa topí sneh z okolitých vrchov a často spôsobuje obavy z vyliatia. Najnižšie prietoky sú namerané v mesiacoch január a február. Územím v minulosti pretekalo aj odklonené rameno rieky Hron, ľudovo nazývané Kanál. Dnes tu po ňom neostalo ani stopy.

4.5.6 Potencionálna prirodzená vegetácia

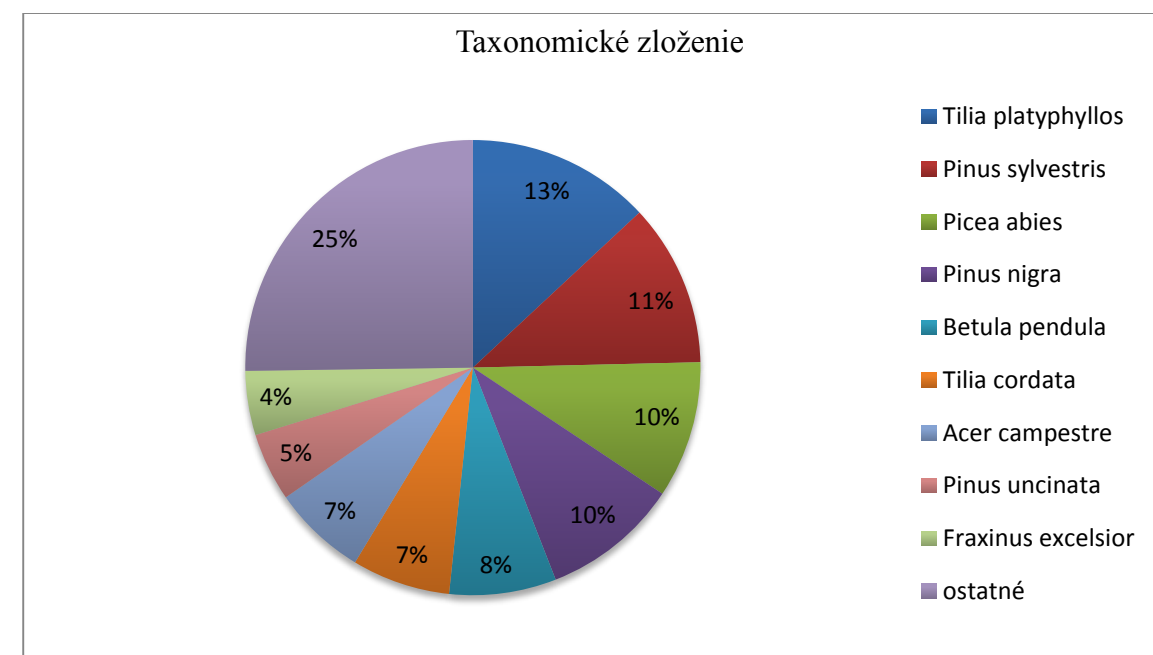
Na území mesta Banská Bystrica možno pozorovať mnohotvárnosť reliéfu, ktorá istým spôsobom ovplyvňuje aj bohatú druhovú diverzitu vegetácie. Pestrosť prirodzenej potencionalnej vegetácie, ktorá by sa na území vytvorila bez zásahu človeka je rovnako veľká. Na vybranom území parku podľa mapy prirodzenej potencionalnej vegetácie SR by sa vyskytovali jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy). Zo severnej strany by sa vytvorili karpatské dubovo-hrabové lesy a v tesnej blízkosti z južnej strany bukové a jedľovo-bukové lesy.

V širšom okolí by sa ďalej vyskytovali územia bukové lesy na vápencových a dolomitových podložiach. (Maglocký, Atlas krajiny SR, 2002)

4.5.7 Súčasný stav prírodných podmienok a dendrologický potenciál

Na základe terénnych prieskumov hodnotíme verejnú zeleň za trvale pozmenenú, po niekoľko ročných zmenách územia. Prirodzené druhy potencionalnej vegetácie sa na území vyskytujú len minimálne. V minulosti bola pôda využívaná ako orná pôda, neskôr bola zastavaná a v súčasnosti na mieste rastie zmes rôznych domácich či cudzokrajinných druhov drevín s lúčnym trávnikom. Niektoré dreviny tu sú ponechané z čias kedy pretekala miestom rieka Hron, no väčšina bola vyrúbaná pre stavebné činnosti.

V súčasnosti sa na mieste nachádza lúčny trávnik so solitérmi stromov striedajúcimi sa so skupinami stromov. Doplňené sú o kerové poschodie. Mnohokrát ide len o nálety, ktoré sa rozrástli do veľkých rozmerov a dnes bohužiaľ slúžia ako príbytky sociálnych individií. Park má však aj krajšie miesta, a to hlavne v centrálnej časti, kde sa každoročne robí výsadba letničiek, dvojletiek a cibul'ovín. V záhonoch nájdeme aj drevinné druhy ako *Juniperus horizontalis*, *Potentilla fruticosa* či *Picea glauca* 'Conica'. Park je pravidelne kosený, záhony zavlažované, no o dreviny je postarené menej. Na základe dendrologického prieskumu a inventarizácie drevín v parku možno vyhodnotiť isté skutočnosti. Na území parku sa nachádza 351 stromov. Najviac zastúpené sú druhy *Tilia platyphyllos* a *Pinus sylvestris*.

Graf 1 – Taxonomická skladba stromov v percentuálnom zastúpení (zhotovil: autor, 2015)

Sadovnická hodnota, bola ďalšou veličinou zisťovanou u drevín. Z nameraných hodnôt sme dospeli k záverom, že v parku prevláda vývojové štádium 3 a 4. Výsadba parku je teda už pomerne odrastená a postupom času by mala byť nahradzaná novými jedincami. Vo vývojovom štádiu jedna sa nachádza v parku len jeden exemplár.

Ďalšou zisťovanou hodnotou bola sadovnická hodnota (ďalej len SH). Väčšina stromov na území spadá do SH 3, vid' mapa dendrologického potenciálu. Sú to stromy priemerne hodnotné. Do budúcnosti sú to stromy so strednou až dlhodobou perspektívou. Veľké množstvo stromov zaradených do SH 3 vypovedá o tom, že park nie je na pokraji rozpadu ale naopak ani najmladší. Má ešte dlhodobú perspektívu existencie. Druhá najpočetnejšia skupina, sú stromy so SH 4, kde už nemôžeme očakávať veľmi dlhodobú existenciu. V dôsledku zápoja, veku, chorôb alebo škodcov majú podstatne zníženú vitalitu. Pravdepodobná je len krátkodobá existencia v prijateľnom stave. Lepšie hodnoty nadobúda len 5 exemplárov, hlavne z toho dôvodu, že v kompozícii parku sú stromy ovplyvnené zápojom. Nájde tu aj stromy SH 5, ktoré sú adeptmi na odstránenie, pretože ohrozujú bezpečnosť.

VEK	Sadovnická hodnota			
	2	3	4	5
1				
2	81		72	
3				
4				
5	129		67	

Tabuľka 1 – Zrovnanie sadovnickej hodnoty a veku stromov v parku (zhotovil: autor, 2015)

Z tabuľky vyplýva, že najviac jedincov sa radí do 4. až 5. vekového štádia a SH 2 a SH 3. Park nie je v havariínom stave, ale na nové výsadby by sa nemalo zabúdať, pretože človek má tendenciu považovať strom za nekonečnú hodnotu.

Okrem stromov sa v parku vyskytuje niekoľko solitérnych kríkov či skupín kríkov. Najpočetnejšie zastúpenie majú *Juniperus media*, *Taxus baccata* a *Spiraea x vanhouttei*. Kríky

v parku sú nelogicky vysadené, niektoré možno považovať za nálety. Starostlivosť o ne je minimálna, dostupnosť k nim obtiažna a preto sa v nich zvykne koncentrovať zvýšené množstvo odpadu. Najväčšie zastúpenie kríkov pripadá do SH 2, čo poukazuje na fakt, že kry nie sú v najhoršom zdravotnom stave, ale bola by potrebná určitá údržba. (vid' prílohy)

Z vyššie uvedených údajov vidíme, že park nie je síce v najhoršom stave ale našli by sa veci, ktoré by potrebovali či rôznejší zásah, alebo zásah menší. Tak ako už na stávajúcich jedincoch, tak aj na jedincoch novo vysadených. V parku určité pestebné opatrenia prebiehajú v rámci finančných možností. Keď však zjdem na odľahlejšie miesto, náhle postrádame akúkoľvek opatrovateľskú činnosť. Nachádzajú sa tu napríklad stromy, ktoré treba bezodkladne odstrániť (celé preschnuté, bez života), inak by mohli spôsobiť nešťastie. Pestebné opatrenia teda prebiehajú hlavne v častiach frekventovaných a často navštevovaných ľuďmi.

Obr. 27: Stromy v parku (foto: autor, 2015)

Analýza zelene - Inventarizácia drevín

Legenda

- parkovo upravený trávnik
- strom SH 2
- strom SH 3
- strom SH 4
- strom SH5
- skupina kríkov SH 1
- skupina kríkov SH 2
- solitérny krík SH 1
- solitérny krík SH 2

0 50m

Obr. 28: Mapa analýzy zelene (zhotovil: autor, 2015)

4.6 Provozné vzťahy, problémy a strety v území

4.6.1 Peší provoz, korčuliari a cyklisti

Najvýznamnejší pre park je peší provoz, keďže park nie je sprístupnení motorovej doprave. Nie sú tu pre ňu prispôsobené ani komunikácie. Vďaka rekreačnému využitiu miesta sa miestom pohybuje množstvo ľudí. Chodníky pre chodcov majú význam aj pre korčuliarov a cyklistov, ktorí sem veľmi často chodia aktívne športovať. Keďže celé mesto je tvorené pahorkatinami a kopcami, je len málo miest pre korčuliarov s rovnou dráhou. Práve tento park sa stal vďaka svojej rovinke obľúbeným miestom pre tento šport. Komunikácie v parku majú logické návaznosti k dôležitým miestam. Keďže park sa nachádza v obklopení z dvoch strán strmým 11 m vysokým kopcom, do parku sa vchádza z týchto strán za pomoci schodiska. S bezbariérovým vstupom sa stretávame len na opačnej strane kde je svah, ktorý dosahuje prevýšenie necelé 2 metre a popri schodoch je možnosť bezbariérového prístupu.

4.6.2 Motorová doprava

Motorová doprava je veľmi rozvinutá z každej strany územia. Najvýraznejšia cesta, ktorá tvorí hlavný ťah cez mesto lemuje park z južnej strany. Pomocou dobrej návaznosti komunikácii vybudovaných dookola je k parku dobrý prístup. Nachádzajú sa tu aj dve veľké plochy s parkovacími plochami, umožňujúce výborný prístup k miestu a objektom v parku či okolí.

4.6.3 Mestská hromadná doprava

Napojenie parku na štruktúru mestskej hromadnej dopravy mesta Banskej Bystrica je uskutočnené v podobe denných autobusových a trolejbusových liniek. V tesnej blízkosti parku sa nachádzajú dve autobusové a trolejbusové zastávky. Jedna je privedená k územiu z východnej a druhá z južnej strany. Na nich okrem MHD stoja pravidelne aj linky mimomestskej dopravy. Z daných skutočností možno povedať, že park je výborne prístupným.

Provozná mapa

Legenda

.....	cesta pre korčuliarov	■	parkovisko
————	peší provoz -frekventovaný	▲	vstup do územia
————	peší provoz-menej frekventovaný	▲	bezbariérový vstup
————	motorová doprava	▲	schodisko
.....	autobusova a trolejbusová MHD	▲	autobusová a trolejbusová zastávka
————	hranica riešeného územia		

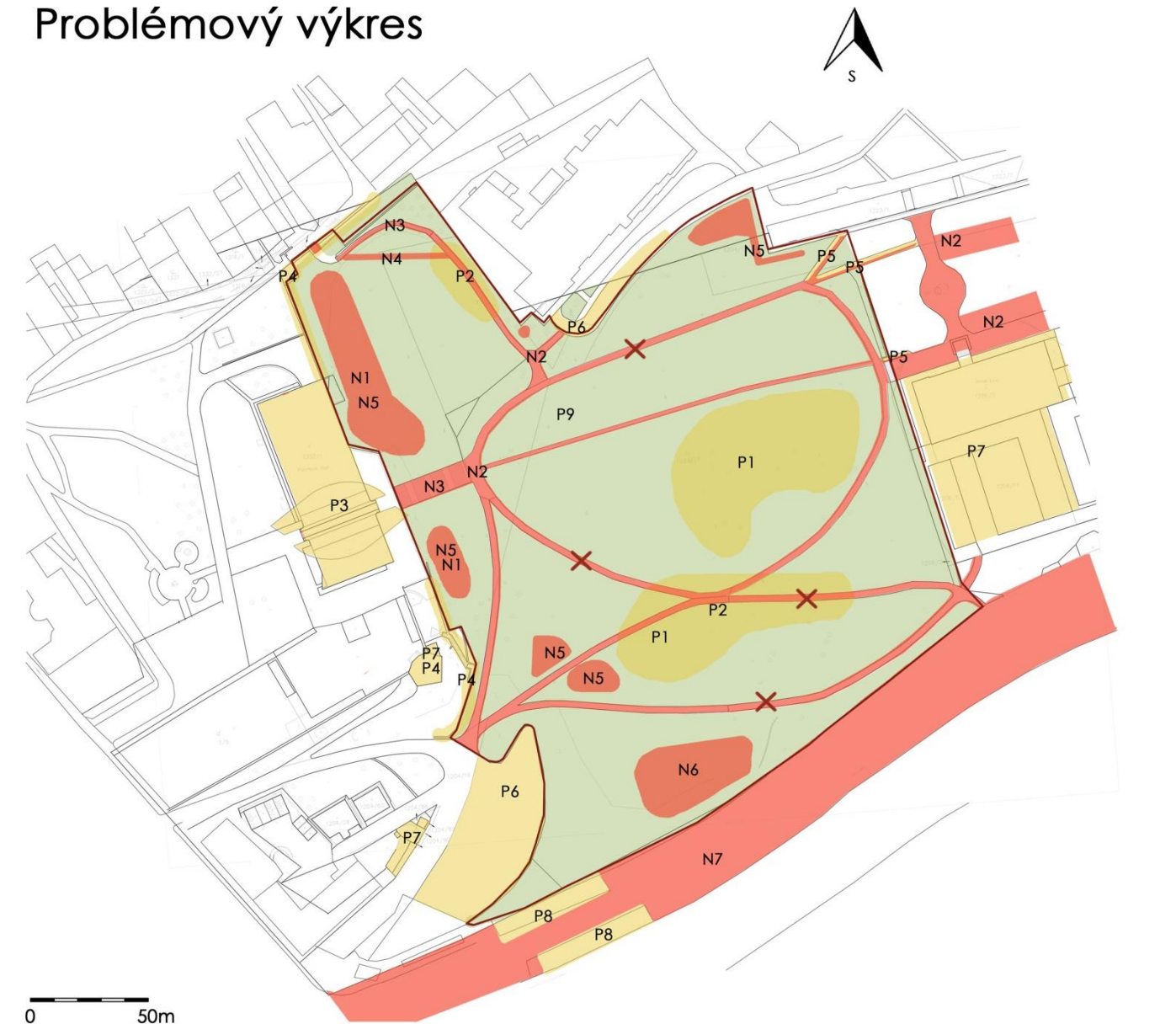
Obr. 29: Mapa provozu (zhotovil: autor, 2015)

4.7 Konflikty a problémy v území

Za najväčšie problémy v parku považujem jeho nedostatočné využitie potenciálu. Veľká rozloha parku ponúka množstvo aktivít, ktoré sa vďaka minimálnemu vybaveniu parku nemôžu uskutočňovať. V mieste chýba dostatok parkového mobiliáru ako sú koše, lavičky, lampy. Park postráda dôležitú vec hlavne pre bezpečnosť a to osvetlenie. V súčasnosti sa tu nachádza jedna lampa, ktorá je nepostačujúca. Komunikácie sú zastarané a poškodené rokmi používania a koreňmi stromov. Okrem toho sa na chodníku okrem chodcov pohybujú korčuliari a cyklisti, pre ktorých nie je vyznačená cesta, preto tu hrozí možnosť úrazov. V odľahlej časti parku sa nachádza aj zdemolovaná časť detského ihriska, ktorú je potrebné nahradiť niečím užitočnejším. Zeleň v parku sa javí ako uspokojivá no len v centre diania. V bočných a odľahlých zákutiach sa nachádzajú dreviny vyžadujúce akútnu údržbu. Hrozí tu nebezpečenstvo úrazu pri starých preschnutých stromoch či nepoddajných kríkoch, v ktorých sa usídľujú asociáli. Je tu množstvo odpadkov a nebezpečných predmetov, hlavne pre malé deti. Ďalším problémom v parku sú aj výšlapy, ktorými si ľudia skracujú cestu. Veľkým problémom je hlavná cesta lemujúca ho z južnej strany. Do parku vnáša emisie, znečistenie a hluk, preto je potrebné tomuto aspoň z časti zamedziť. Na týchto ale aj iných mnohých veciach som sa snažila pracovať v návrhu na revitalizáciu parku.

Problémový výkres

Legenda

P - POZITÍVA

- P1 - staré stromy poskytujúce tieň
- P2 - kľudové miesta s lavičkami
- P3 - bunova SNP - dominanta parku
- P4 - historické hradby a bašty mesta
- P5 - bezbariérový vstup
- P6 - blízkosť parkoviska
- P7 - občerstvenie, reštaurácie, hotel
- P8 - blízkosť zastávky MHD
- P9 - dostatok zelene + udržiavaný trávnik

N - NEGATÍVA

- N1 - nebezpečné zákutia
- N2 - poškodené a vizuálne nezladené spevnené povrchy, nerozdelená cesta pre peší provoz a korčule
- N3 - absencia bezbariérového prístupu
- N4 - výšlapy
- N5 - nevzhľadná a poškodená zeleň
- N6 - zastarané herné prvky

N7 - hlavná cesta

✗ - strety v území -miesta, kde sa krížia cesty korčuliarov a chodcov

— hranica riešeného územia

Obr. 30: Mapa problémov na území (zhotovil: autor, 2015)

4.8 Vyhodnotenie analýz a východiská návrhu

Východiská z prevedených analýz sú potrebné pre vytvorenie koncepcie riešenia revitalizácie parku. Bolo snahou uplatniť niekoľko zásad vyplývajúcich prieskumov, informácií a analýz. Dôležitými bodmi sú nasledovné:

- Vytvoriť reprezentatívny priestor, ktorý bude sprevádzať návštevníka až k budove Pamätníku SNP, ktorý bude vhodne dotvárať a podporovať jeho atmosféru
- Zachovať parku krajinný výraz, podporiť ho a zachovať čo najviac funkčnej zelene
- Vniesť do parku logické rozmiestnenie plôch rôznych funkcií, ktoré prilákajú návštevníkov, zjednotiť jeho tvaroslovie
- Zaviest' do parku vhodný a funkčný mobiliár a to hlavne parkové lavice, koše a lampy
- Zlepšiť osvetlenie parku hlavne kvôli bezpečnosti, zaviest' ho v oblastiach kde sa momentálne žiadne osvetlenie nenachádza
- Obohatiť park vhodne zakomponovanými prvkami pre aktívnu aj pasívnu rekreáciu
- Vyriešiť problém s nebezpečnými odľahlými zákutiami odradzujúcich návštevníkov
- Vyriešiť problém s provoznými vzťahmi, navrhnuť funkčné komunikácie oddelené pre chodcov a korčuliarov
- Odhlučniť a zamedziť prísun škodlivín a emisií prichádzajúcich do parku z hlavnej cesty lemujúcej park z južnej strany
- Spraviť park atraktívnym pre všetky vekové kategórie a všetky sociálne skupiny
- Existujúcu zeleň nachádzajúcu sa v nevyhovujúcom stave odstrániť, prípadne nahradiť novou

4.9 Návrh riešenia

V návrhu som pracovala s myšlienkou Slovenského národného povstania a so spoločnosťou v tejto dobe. Nadväzovala som na predel budovy Pamätníka SNP dlhou priamou osou, ktorá vrcholí v bode s vodným prvkom. Táto osa symbolicky predeľuje park na dve časti znázorňujúce slovenskú spoločnosť počas Slovenského Národného povstania rozdelenú na prívržencov nemeckých fašistov a prívržencov odboja proti tejto okupácii. Zároveň všeobecne symbolizuje akúkoľvek spoločnosť, ktorá sa v dobe vojny rozdeľuje na dva tábory. V súčasnosti je však už po vojne a ľudia žijú v mieri, čo je symbolicky prenesené do úzkeho potôčika, elipsovitého tvaru, ktorý tieto dve predelené polovice parku spája. Je to symbol spolunažívania a mieru terajšej spoločnosti. Hlavná osa je podporená akcentom terénneho zahĺbenia s posedením, s výhľadom na budovu Pamätníka SNP. Je to miesto, kde najviac a najdlhšie svieti slnko a ľudia tu preto radi ležia či sedia na tráve až do večerných hodín. Táto centrálna časť parku okolo hlavnej osi má tvoriť reprezentatívnejšiu časť nadväzujúcu na budovu Pamätníka SNP. Druhá o čosi menej rozsiahla časť parku, lemujúca južnú stranu od hlavnej cesty ma slúžiť hlavne na odhlučnenie a zabránenie prenikania emisií a nečistôt z hlavnej cesty. Preto v tejto časti je navrhnutý hustý zápoj stromov, kríkov a trvaliek a mierne zodvihnutý terén, slúžiaci ako bariéra od cesty. V tejto časti, ďalej od cesty sú navrhnuté ihriská, ktoré sa budú skrývať v zápojoch týchto stromov, kríkov a trvaliek, aby tak nenarúšali reprezentatívnosť centrálnej časti parku. Keďže park je rozsiahli, nebudú tieto ihriská nijako potláčané stranou. Nachádzať sa tu budú konkrétne tri veľké plochy s herným vybavením, doplnené mobiliárom. Každá plocha bude určená pre rôzne vekové zastúpenie. Najbližšie k hotelu Lux sa bude nachádzať ihrisko vyhradené pre mládež a dospelých s posilňovacími strojmi, tzv. streetworkout. Hneď vedľa sa kľukatou cestičkou bude prechádzať k ihrisku určenému pre najmenšie deti s posedením pre rodičov. Posledná najväčšia plocha ihriska je predelená na tri časti. V jednej budú lanové preliezačky pre deti stredného veku ale aj dospelých. V druhej časti, oddelenej živým plotom pre väčší pokoj budú rozmiestnené hojdacie siete, pre trávenie príjemných chvíľ v parku v peknom počasí. Tretia časť bude vykladaná úzkou dlažbou - obdĺžnikovými plátmi so širokými medzerami, v ktorých budú striedmo vysadené menšie stromy poskytujúce tónu, kríky a trvalky, ktoré budú navodzovať atmosféru záhadnej prírody. Pomedzi túto zeleň budú náhodne rozmiestnené kovové stoličky a človek tu bude môcť relaxovať a schladieť počas teplých letných dní v obklopení zelenej prírody a vlhkého ovzdušia. V ľavej časti od budovy Pamätníka SNP sú navrhnuté v strmom kopci jednotlivé terasy, pričom niektoré z nich sú prispôbené na posedenie. V tejto časti sa nachádzajú aj vlajkonosiče využívané k slávnostiam.

Obr. 31: Pohľad na komunikáciu s vodným potokom, na ľavo terénne zahĺbenie. (zhotovil: autor, 2015)

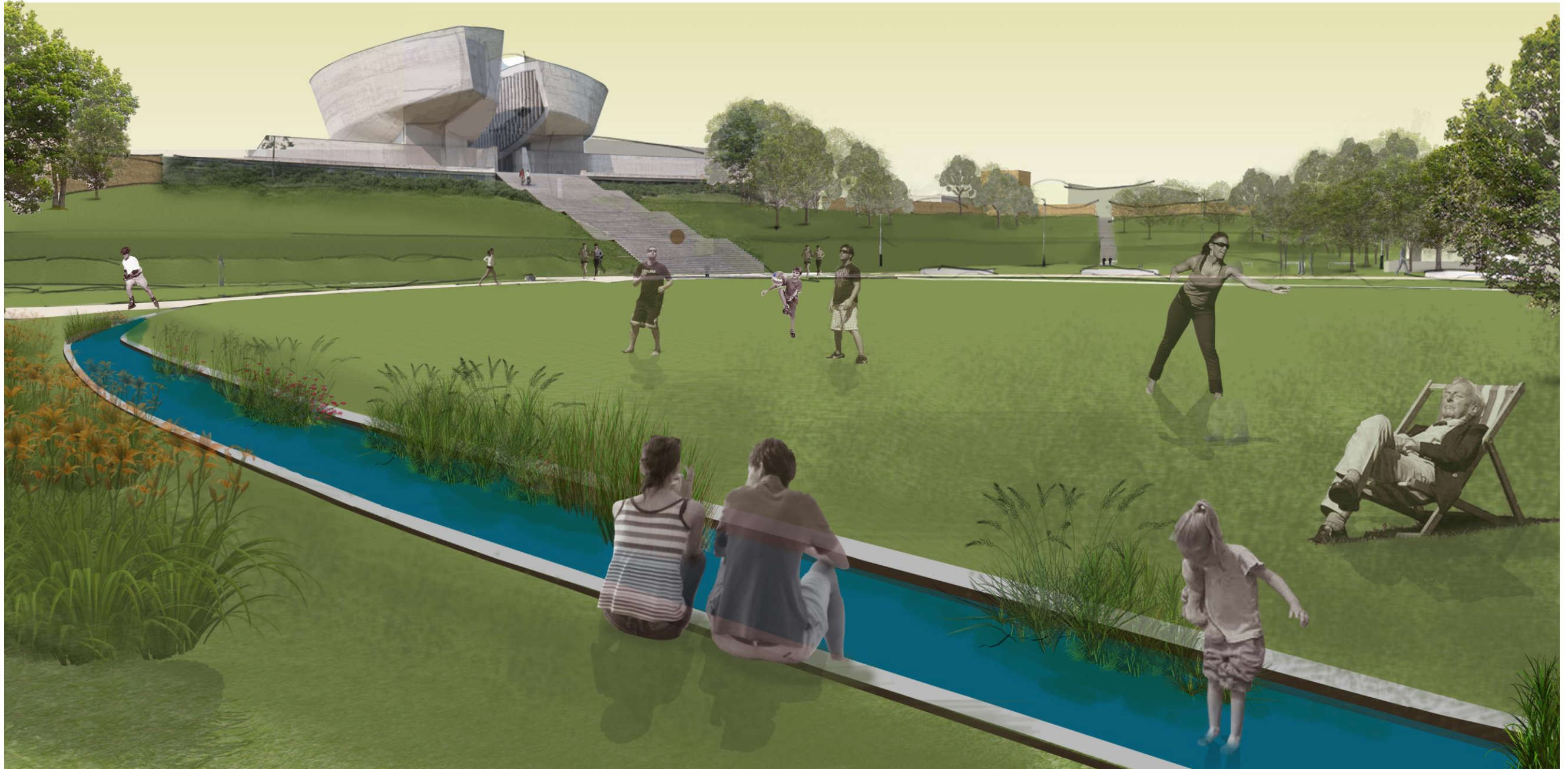
Obr. 32: Hlavná predeľujúca osa parku s terénnym zahĺbením vrcholiaca vodným prvkom (zhotovil: autor, 2015)

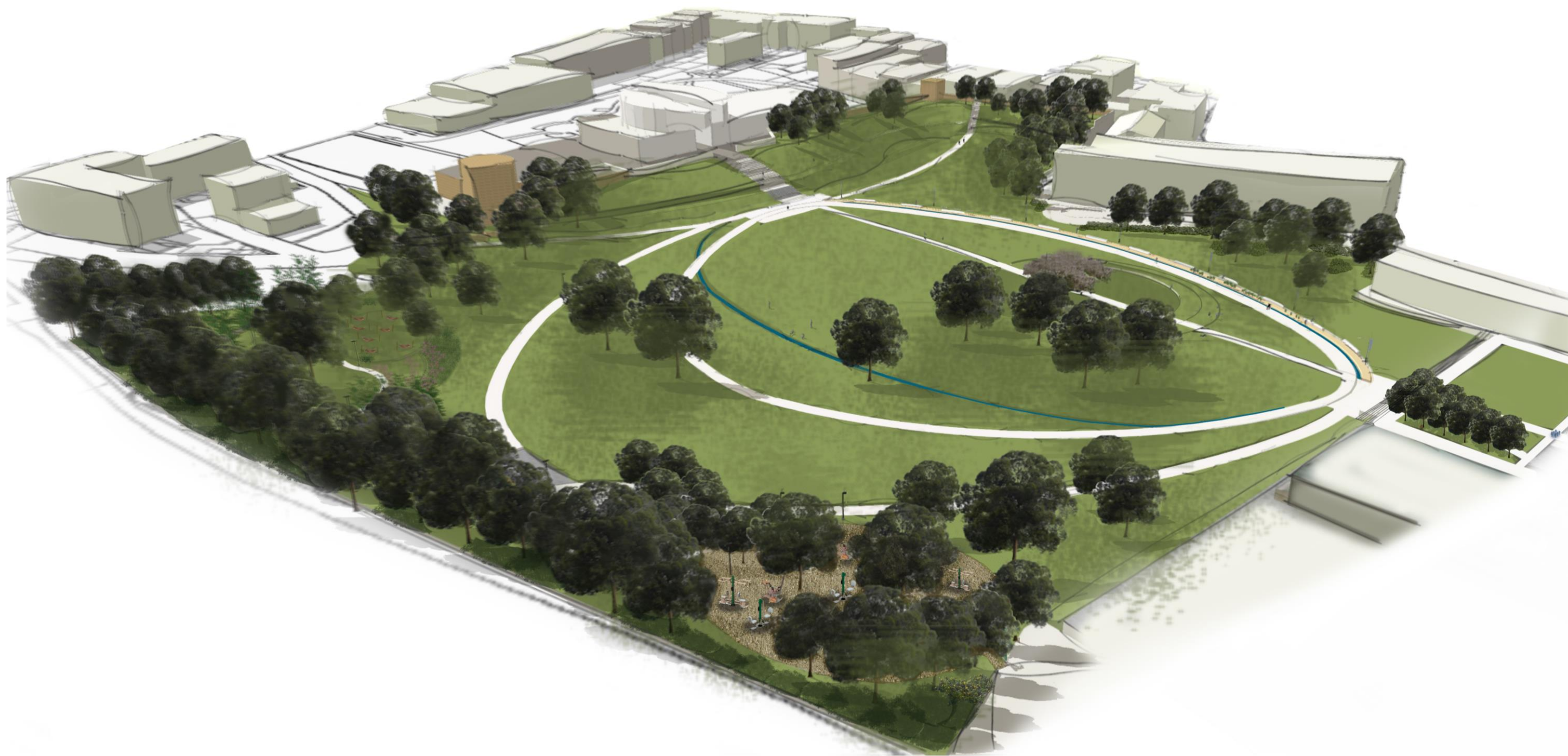
Obr. 33: Pohľad na časť parku s ihriskami, v popredí oddychová časť s hojadicmi sieťami (zhotovil: autor, 2015)

Obr. 34: Pohľad na pobytové lúky predelené vodným prvkom (zhotovil: autor, 2015)

Obr. 35: Vtáci pohľad na územie (zhotovil: autor, 2015)

4.10 Vegetačné zloženie parku

V parku sa v súčasnosti nachádza 351 stromov, z ktorých bude určitá časť v návrhu ponechaná. Nebezpečné, staré, poškodené alebo napadnuté stromy budú odstránené, u ostatných sú navrhnuté pestebné opatrenia k zlepšeniu ich fyziologickej a biomechanickej vitality. Nové navrhnuté stromy sú domáceho pôvodu. Pracuje sa s druhmi ako *Quercus petraea*, *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos*, *Corylus avellana*, *Acer platanoides* a iné. Kerové patro v návrhu počíta s druhmi ako *Spiraea x vanhouttei*, *Forsythia x intermedia*, *Euonymus* a iné. Do živých strihaných plotov bude použitý *Carpinus betulus* a *Ligustrum vulgare*. Do trvalkových záhonov nachádzajúcich sa pri potôčku sú navrhnuté druhy *Leucanthemum vulgare*, *Iris barbata* a *Hemerocallis x hybrida* a do druhej farebnej kombinácii *Hemerocallis x hybrida*, *Echinacea purpurea* a *Achillea filipendulina*. Pre jarný efekt budú pomedzi vysádzané cibuloviny *Allium sphaerocephalon* a *Tulipa gesneriana*. Ďalej v časti pri ihriskách sú navrhnuté záhony, v ktorých budú použité rôzne druhy tráv ako napríklad *Miscanthus sinensis*, *Deschampsia caespitosa* a rôzne druhy *Carex*. Potôčik prechádzajúci celou šírkou územia bude rozdelený do dvoch častí, ktoré sú od seba oddelené. V jednej bude prúdiť voda a v druhej budú vysadené bahnaté rastliny ako *Butomus umbellatus*, *Iris pseudacorus*, *Hottonia palustris*, *Ranunculus lingua*, *Glyceria maxima* a iné.

5. Diskusia

Hneď na začiatku tvorby bakalárskej práce som si položila základné otázky, s ktorými som ďalej pracovala. Zaujímalo ma, ako má park v dnešnej dobe vypadáť, aby bol lákadlom pre obyvateľov, aby uspokojil všetky ich potreby, aby nepostrádal vybavenie, nechýbali mu žiadne dôležité funkcie a podobne. Ako si plnohodnotný mestský park predstavujú obyvatelia mesta? Mal by mať supermoderné ihriská najrozličnejších farieb, alebo ornamentálne kvetinové výsadby alebo veľkú vodnú plochu? Na otázku som dostala niekoľko odpovedí, ktoré som brala v úvahu do návrhu. Zaoberala som sa tým, prečo ľudia by mali chodiť do parku. Čo by im mal poskytovať a ako ich uspokojovať? Väčšina obyvateľov chodí do parku využiť efektívne svoj voľný čas. Využíva ho k rôznym formám rekreácie. Či už si zahrať futbal, frisbee, schovávačku s kamarátmi, alebo len tak ležosiť a pozorovať iných, počúvať spev vtákov. Je pre nás teda park v dnešnej dobe dôležitý? Akú úlohu a postavenie by mal v dnešnom svete mestský park zastávať?

V dnešnej dobe je moderné tráviť čas v nákupných centrách, v umelo vykurovanom prostredí, ktoré na náš organizmus nevlýva zrovna pozitívne. Ľuďom treba ukázať, že čas možno tráviť efektívnejšie, v obkolesení prírody, ktorá vznikla v centre mesta a preto nieje z časového a vzdialenostného hľadiska nedostupná. Treba pritom však reagovať na súčasné požiadavky, trendy a myšlienky. Park dopĺňa mesto, je jeho plnohodnotnou súčasťou. Mal by odrážať okolitú krajinu, ktorá je pre nás vzdialenejšia, a za ktorou musíme jazdiť mimo mesta. Dôležité je jeho napojenie na okolie a dobrá dostupnosť. Má vytvoriť kontrast, príjemnú oázu zelene v betónovej zástavbe mesta. Aby zaujal, musí spĺňať základné požiadavky návštevníkov, poskytovať rôzne formy rekreácie.

Po zhrnutí všetkých otázok a odpovedí, začali vznikať myšlienky na návrh revitalizácie modelového územia. Riešila som strety záujmov a konflikty miesta. Park má veľký potenciál, ktorý treba zúročiť. Použitím nových materiálov a technológií, vznikne miesto pre inšpiráciu v centre mesta. Víziou je vytvoriť symbiózu dvoch protikladov, prírody a zástavby mesta a obľúbené miesto obyvateľov.

6. Záver

Bakalárska práca je rozdelená na dve časti. V prvej, teoretickej časti sa všeobecne zaoberá problematikou dnešných mestských parkov. Od stručnej histórie sa bližšie venuje všeobecným prístupom k tvorbe parkov, jeho funkciám, vzhľadu a vybavenosti. Analyzuje a zhŕňa všetky náležitosti parku, ktoré by mal mať, aby bol flexibilným priestorom pre obyvateľov mesta. Mal by byť mestským prvkom, ktorý prirodzene zapadne do širších vzťahov mesta a vytvorí v sebe oázu pokoja a oddychu. Návštevníkom musí ponúknuť rôzny druh rekreácie, či už aktívnej alebo pasívnej. Nemal by robiť rozdiely medzi sociálnymi skupinami a ani vekovými kategóriami. Pre všetkých by mal byť spoločným miestom znovu načerpania síl. Súčasne sa práca zameriava na trendy a dnešný pohľad pri tvorbe parkov. Uvádza niekoľko inšpiratívnych príkladov.

V druhej, návrhovej časti sa práca venuje revitalizácii vybraného územia – parku pod Pamätníkom SNP, ktorý rieši na úrovni architektonickej štúdie. Zaoberá sa jeho bližším poznávaním a analýzami z rôznych hľadísk. Z prieskumov a získaných poznatkov je vytvorený návrh na revitalizáciu. V návrhu ide o vyzdvihnutie potenciálu miesta, ktorý sa viaže s významnou historickou udalosťou. Snaží sa ponechať a podporiť prírodné a krajinné hodnoty. Používa nenáročné výsadby s veľkou väčšinou domácich druhov. Vytvára miesto, ktorým nebudú ľudia len bezducho prechádzať, ale ktoré ich bude navádzať k pobytu. Chátrajúcemu územiu bola snaha dať súčasný a jednoduchý vzhľad, v ktorom sa návštevník bude dobre orientovať. Zároveň nepotláča jeho historické súvislosti, ba práve naopak. Ide o spojenie nového s historickým.

Vďaka dlhodobému historickému vývoju mestských parkov a verejnej zeleni celkovo, dnes môžeme park považovať za rovnocennú súčasť urbanistickej architektúry. V 19. storočí sa začala pretlačovať verejná zeleň pomedzi budovy a vytvárala tak zelené celky, ktoré slúžia verejnosti dodnes. Už vtedy slúžili ako miesto k prechádzkam, výhľadom a pohľadom do prírodnej scenérie, k športom, k posedeniu či k náučnej funkcii. Postupom času sa obraz parku menil a dnes sa stretávame s modernými pohľadmi na tvorbu parku. Dnes vo veľkom presadzujeme ekologizáciu, udržateľnosť prostredia, šetrné zaobchádzanie so zdrojmi. Vytvárame nenáročné výsadby, používame domácu druhovú skladbu ale aj regionálny materiál. Uchováme prírodné a krajinné hodnoty. Znehodnotenú územia sa snažím čo najviac využiť a pretvoriť na zelené miesta a tým vyvážiť zastavanosť mesta.

Parky svoju podobu neustále menili, menia a aj meniť budú. Vyplýva to z prispôbovania prostredia súčasným trendom, novým materiálom či technológiam. Stále by však mali ostať miestom príjemným a vyhľadávaným k odpočinku a uvoľnenia z každodenných povinností.

7. Súhrn

Bakalárska práca na tému Revitalizácia parku SNP v Banskej Bystrici sa zaoberá návrhom a všeobecnou problematikou funkčnosti mestského parku. Zhŕňa všetky jeho náležitosti a funkcie, ktoré by mal obsahovať, a tým byť flexibilným miestom poskytujúcim rôznym druhom návštevníkov všetky kvality parku. Zameriava sa na súčasné nároky a požiadavky obyvateľov mesta a vyhodnocuje aspekty tvorby úspešného mestského parku. Na základe zistených skutočností vytvára architektonickú štúdiu na modelovom území. V návrhu uplatňuje poznatky z analýz, prieskumov a získaných podkladov.

8. Resume

The bachelor thesis Revitalizácia Parku SNP v Banskej Bystrici focuses on general issues of a functional urban park. Features and functions, that an urban park should offer and thus serve as a flexible place providing quality to all kinds of visitors, are summarized too. It focuses on the current demands and needs of the residents of the city and evaluates aspects of successful urban park creation. Based on the findings it creates an architectural study of the model area. The proposal applies knowledge of analyses, surveys and the data obtained.

9. Zoznam použitých zdrojov

9.1 Literatúra

BALÁŽ, Ján.: *Banská Bystrica v premenách času*, II. vydanie. - BAJA, 2004. ISBN 80-968907-8-6

DAMEC, Jiří. *Krajinářská architektura na přelomu 20. a 21. století* [online].c.2006. Dostupné z: <<http://www.zf.mendelu.cz/veda-vyzkum/seminare/tvz/prispevky/Damec.pdf>

GEHL, Jan. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství, c2012, xi, 261 s. ISBN 978-80-260-2080-6.

GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Vyd. v češtině 1. Brno: Nadace Partnerství, 2000, 202 s. ISBN 80-85834-79-0.

HNILÍČKA, Pavel. *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Vyd. 1. Brno: ERA, 2005, 131 s. ISBN 80-7366-028-8.

HODAŇ, Bohuslav a Tomáš DOHNAL. *Rekreologie*. 2., upr. a rozš. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 281 s. ISBN 978-80-244-2197-1.

HODONICKÝ, Petr. *Městský park v 21. století*. Diplomová práce. Brno: MENDELU, 2003

HRNČIAROVÁ, Tatiana.: *Atlas krajiny Slovenskej republiky: Landscape atlas of the Slovak republic*. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, 2002, 1 atlas (342 s.). ISBN 80-88833-27-2

HRŮZA, Jiří a Josef ZAJÍC. *Vývoj urbanismu I*. 1.vyd. Praha: ČVUT, 1997, 115 s. ISBN 80-01-01342-1.

HRŮZA, Jiří a Josef ZAJÍC. *Vývoj urbanismu II*. 1.vyd. Praha: ČVUT, 1999, 191-373 s., [137 s.] příl. ISBN 80-01-01549-1.

MAGULA, Milan. *Spomienky na moju Bystricu: PANOPTIKUM*. 1. vyd. Banská Bystrica: Podpora komunity, n.o., Komunitná nadácia Zdravé mesto, 2011, s. 55.

MARKUS, Bohuslav. *Za živa v Bystrici.. : Banská Bystrica v zbierke pohľadníc Bohuslava Markusa*. Rožňava: RNP, 2007. 220 s. ISBN 978-80-9697-80-3-8.

MAZÚR, E., LUKINŠ, M. 1986: *Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Časť Slovensko*. Slovenská kartografia, Bratislava

NOVÁK, Zdeněk. *Městské historické parky: referáty ze semináře konaného ve dnech 11.-14.9.1995 v Olomouci*. Olomouc: Památkový ústav, 1995, 83 s., [95] s. příl.

OTRUBA, Ivar. *Zahradní architektura: tvorba zahrad a parků*. 1.vyd. Brno: Era, 2002, 355 s. ISBN 80-86517-13-6.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra, Markéta ČABLOVÁ a Jan KOUTNÝ. *Urbanismus a územní plánování*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002, 117 s. ISBN 80-7194-415-7.

9.2 Internetové zdroje

Banská Bystrica: Informácie o meste. [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.banskabystrica.sk/informacie-o-meste.phtml?id3=14482>

BEALE, Jackie. Janet Rosenberg Studio: Joel Weeks Park. [online]. 2012 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.jrala.ca/content/joel-weeks-park>

BERGIN, Rory. HTA Landscape Design: Landscape Institute awards for HTA. [online]. London, United Kingdom, 2011 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://htalandscape.design.blogspot.cz>

BIELEK, Pavol. Pôdy Slovenska: Kambizem (KM). [online]. 2.3. 2004. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://old.agroporadenstvo.sk/rv/poda/kambizem.htm?start>

MIOVSKÁ, Lucie. Petuelpark v Mnichově. [online]. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: http://www.zahrada-park-krajina.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=264:petuelpark-v-mnichov&catid=59:archivarchitektura&Itemid=137

Múzeum Slovenského národného povstania Banská Bystrica: História- popis. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.muzeum.sk/?obj=muzeum&ix=msnp>

Landezine: Lizard Log Parklands by McGregor Coxall. [online]. 2013 [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <http://www.landezine.com/index.php/2013/09/lizard-log-parklands-by-mcgregor-coxall/>
SHERER, Paul M. The Benefits of Parks: Why Does America Needs More City Parks and Open Space. In: *The Trust for Public Lands* [online]. San Francisco: The Trust for PublicLands, 2006 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: http://www.eastshorepark.org/benefits_of_parks%20tpl.pdf

ŠLACHTA, Štefan. Nadčasová architektúra: Múzeum a Pamätník SNP v Banskej Bystrici. [online]. 24.04.2007. [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.asb.sk/architektura/stavby/nadcasova-architektura/muzeum-a-pamatnik-snp-v-banskej-bystrici>

9.3 Prednášky

DAMEC, Jiří. Zahradně architektonická tvorba I – Podstata a role súdobe krajinařské architektury. Přednáška. Lednice: MENDELU, 2013.

DAMEC, Jiří. Zahradně architektonická tvorba I – Systém zeleně - Park. Přednáška. Lednice: MENDELU, 2013.

FLEKALOVÁ, Markéta. Rekreační – Základní pojmy. Přednáška. Lednice: MENDELU, 2013

FLEKALOVÁ, Markéta. Rekreační – Rekreační v sídle. Přednáška. Lednice: MENDELU, 2013

WILHELMOVÁ, Dana. Teorie a vývoj zahradní architektury – 19. století. Přednáška. Brno: MENDELU, 2012.

9.3 Mapové zdroje

Katastrální úřad Banská Bystrica

Městský úřad Banská Bystrica

10.Prílohy

Zoznam príloh:

1. Inventarizačná tabuľka drevín
2. Situácia – formát A1
3. Rez A- A', Rez B- B' – formát A2

11.1 Inventarizační tabulka dřevín

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a.		Kvalitativní atributy													Poznámka					
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)	Pěstební tvar	Vývojové stádium	Fyziologická vitalita																		
									1-5	1-5	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		1-5	1-5			
1	Betula pendula	18	9,5	1,2	49	V	4	1	1							1								2	3	
2	Thuja occidentalis	11	4,7	0,2	39	V	4	2	2						2	1								3	4	kmeň por. kosačkou
3	Thuja occidentalis	10,5	4,2	0,3	35	V	4	2	1	1					1	1								3	4	asym. koruna
4	Thuja occidentalis	11,2	4,3	0,3	39	V	4	1							1	1								2	3	
5	Betula pendula	16,2	10,4	0,6	40	V	4	2		1					2	1								3	3	
6	Pyrus pyraeaster	8,5	5,5	0,3	40	V	4	4	1	3	2	1				2								4	5	
7	Platanus x acerifolia	8,6	8,1	1,9	14	V	3	1									1							2	3	
8	Tilia cordata	17,5	9,5	0,2	65	V	4	1																1	2	
9	Thuja occidentalis	12	2,2	1,2	40	V	4	3	1	2					2	1								3	4	kouna len z 1 stany
10	Betula pendula	17,8	8,2	1,8	45	V	4	2								1								2	3	
11	Tilia cordata	11,5	9,5	1,8	90	V	4	2	1				1											2	3	
12	Quercus robur	17,5	18,3	2,0	85	V	4	2	1				1	2										3	3	
13	Tilia cordata	10,5	7,5	0,8	38	V	3	1					1											2	3	
14	Acer platanoides	17,5	9,4	1,8	35	V	4	1		1					1									2	3	
15	Quercus robur	20,8	13,6	4,5	50	V	4	2	1	1						1								2	3	
16	Quercus robur	22,5	11,5	2,8	55	V	4	2	1	1			1	1										2	3	
17	Platanus x acerifolia	4,8	1,5	2,5	9	V	2	2							1		2							3	4	
18	Platanus x acerifolia	8,6	4,2	2,5	12	V	3	1																1	3	
19	Platanus x acerifolia	6,8	5,2	0,8	20	V	2	1																1	3	
20	Pseudotsuga menziesii	20	6	2	35	V	4	2	1					1	1									2	3	
21	Pseudotsuga menziesii	20	5,5	2,5	38	V	4	2	1					1	1									2	3	
22	Pseudotsuga menziesii	21,5	5,5	6,5	36	V	4	2	1					1	1									2	3	popraskaný kmeň
23	Pseudotsuga menziesii	19,5	5	2,5	25	V	4	2	1					1	1									2	3	
24	Pseudotsuga menziesii	19,5	5	3	26	V	4	2						1	1									2	3	
25	Pseudotsuga menziesii	10,5	4,5	2	14	V	3	2		1														2	3	
26	Pseudotsuga menziesii	17,5	7	2	25	V	4	2						1	1									2	2	
27	Pseudotsuga menziesii	18,8	7	3	40	V	4	3	1					1	2									2	3	
28	Pinus nigra	7,5	2	4,5	19	V	3	3		1				2	2									3	4	
29	Pinus nigra	8	2	5	24	V	3	3						2	2									3	4	
30	Fraxinus sp.	16	7,5	5	21	V	3	1	1															2	3	
31	Fraxinus sp.	16	7	2	22	V	4	1	1				1											1	3	
32	Pinus nigra	8	4	2,5	18	V	3	2		1				1	2									3	4	
33	Pinus nigra	7	2,5	4,5	22	V	3	3						2	2									3	4	
34	Pyrus sp.	14,5	4	3	40	V	4	4	1	2	1			1	2									4	5	
35	Betula pendula	20	12	0,5	38	V	4	1						1										2	3	
36	Pinus nigra	10	3,5	4,5	15	V	3	3		1				1	2									3	4	
37	Pinus nigra	8	3		14	V	3	5	1	2				1	3									4	5	
38	Pinus nigra	9	3		16	V	3	5		1				1	3									4	5	
39	Pinus umbellata	4,5	1,5	1	8	V	3	1	1					3										3	4	úplne prehnutá, leží

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a. T/V	Kvalitativní atributy										Poznámka			
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)		Pěstební tvar	Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene		Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepřiz. těžiště a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru		Jiná poškození	Biomech.vitalita celkem	Sadovnícká hodnota
										1-5	1-5									
40	Pinus umbellata	4	3,5	5	11	V	3	2	1				3	1			3	4	kmeň příliš našikmo	
41	Picea abies	7	3	5	11	V	3	2	1			1	1	1			3	4		
42	Picea abies	7	3	5	15	V	3	2		1			1	1			3	4		
43	Picea abies	3,5		2	5	9	V	3	2		1		1	1			3	4		
44	Picea abies	2	1	5	4	V	2	4				1	1	3			4	4		
45	Picea abies	2,5	1,5	10	6	V	2	2		1		1	1	1			3	4		
46	Picea abies	3,9		2	3	7	V	2	2		1		1	1			3	4		
47	Picea abies	2	2	0	4	V	2	3	4			1	2	3			4	4		
48	Picea abies	2	2	0	3,5	V	2	2					2	2			3	4		
49	Picea abies	3,2		2	0	4	V	2	2				2	1			2	3		
50	Picea abies	2	1,9	0,5	3	V	2	4		1			2	3			4	4		
51	Picea abies	3	1,5	0	4	V	2	4		1			2	3			4	4		
52	Juglans regia	9	5	1,5	19	V	3	1					1				2	3		
53	Fraxinus sp.	16	7,5	4	23	V	4	1	1				1				2	3		
54	Fraxinus sp.	17	7	6	27	V	4	2	1			1	1				2	3	5 kmenný	
55	Pinus sylvestris	14	6	1,5	40	V	4	3	1	1				2			3	3		
56	Pinus nigra	8,5		4	1	14	V	4	3	1	1			2			3	4		
57	Picea abies	15	7,5	2	46	V	4	2	1				2				2	3	obrasť brečtanom	
58	Juglans regia	17,5		13	1	33	V	4	1			1					2	3		
59	Pinus nigra	14	8	2	33	V	4	3					1	1			2	3	presch. koruna	
60	Pinus uncinata	9,5		5	1	28	V	4	2	1	1			1			2	3		
61	Pinus uncinata	8,7		4	1,8	15	V	3	2				1	1			2	3		
62	Pinus uncinata	8,5		4	2	14	V	3	1					1			2	3		
63	Pinus uncinata	7,4		2	1,5	12	V	3	1				1				2	3		
64	Pinus sylvestris	7,8		4	1	19	V	3	2	1	1			1	1		3	4		
65	Pinus sylvestris	2	4,5	0,5	9	V	3	2		3			1				3	4	zrezaný trmínal	
66	Pinus sylvestris	5	3	1	7	V	2	2		1	1		1	2			3	4		
67	Pinus uncinata	7,5		2	1,5	11	3	2					3	1			3	4	veľmi naklonená, leží	
68	Pinus umbellata	2	2,5	0	6,5	V	2	2					2		1		2	3		
69	Picea abies	4	4	0	10	V	3	1					1				2	3		
70	Pinus umbellata	2	2	0	5	V	2	1		2			1				2	3	zrezaný termial	
71	Picea abies	3,5		3	0	6	V	2	1				1				2	3		
72	Pinus uncinata	4,2		4	0	6	V	3	2					1			2	3		
73	Pinus uncinata	1,8		4	0	5	T	3	1				1				2	3		
74	Pinus uncinata	10	3,5	1,5	17	V	3	2					3	1			3	4	2*kmenný	
75	Pinus uncinata	10	3	1,5	16	V	3	2		1			1	1			3	4		
76	Pinus sylvestris	8	2,5	0,5	16	V	3	2		2			1	1			3	4		
77	Pinus nigra	7	4,5	3	12	V	4	2		1	1		1	1			3	4		

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a.	Kvalitativní atributy														Poznámka
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)		T/V	1-5	1-5	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-5	1-5		
								Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepřiz. těžiště a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození	Biomech.vitalita celkem	Sadovnická hodnota		
78	Pinus nigra	14	4,5	3	12	V	4	2		1				1	1		2	3			
79	Pinus nigra	11	4	2	12	V	4	2		1				1	1		2	3			
80	Picea abies	18,5	8,5	0	40	V	4	1						1			2	3			
81	Juglans regia	9	7	1	19	V	3	1	1					1			2	3			
82	Pinus sylvestris	16,5	8,5	3	30	V	4	2		1					2		3	3			
83	Pinus nigra	8	4,4	0	14	V	3	3	1	1				2	2		3	4	velmi naklonené		
84	Pinus uncinata	11,5	3	1,2	14	V	3	2						2	1		3	4	velmi naklonené		
85	Pinus uncinata	7,8	3	1,5	13	V	3	2		2				2	1		3	4	velmi naklonené		
86	Pinus uncinata	9	4	1,5	16	V	4	2	1	1				2	1		3	3			
87	Pinus sylvestris	17	7,5	0	35	V	4	1						1			2	2			
88	Tilia cordata	26	10	1,5	130	V	4	2	1	1	1	1	1	1	1		3	4			
89	Tilia cordata	20	9,5	0,3	125	V	4	3	2	2	1			1	1		4	4	celá obras. breč.		
90	Pinus sylvestris	15	9	1,5	30	V	4	2	1						1		2	3			
91	Picea glauca	23	4,8	1,5	35	V	4	4	1	1	1			1	2		3	4			
92	Picea abies	18,5	4	2	28	V	4	3	1	1	1			1	2		3	4			
93	Acer campestre	17	9	3	28	V	3	2	1	1	1			1			2	3			
94	Acer campestre	16,5	9,5	2	28	V	3	2	1	1				1			2	3			
95	Tilia cordata	30	11	2	98	V	4	2		1		1		1			2	3			
96	Tilia cordata	29	19,5	3	90	V	4	2	1	1	1			1	1	1	3	3	v múriku		
97	Tilia cordata	26,5	14	3,5	75	V	4	2	1	1	1						2	3			
98	Tilia cordata	27	16	1	70	V	4	2	1		1						2	3			
99	Tilia cordata	24,5	18	2	72	V	4	2	1	1		1					2	3			
100	Acer campestre	17	13,5	3	50	V	4	3	1	1				1		1	3	4			
101	Acer campestre	17,5	10,5	3	28	V	4	3	1			1					2	4			
102	Acer campestre	17	12,5	2,5	34	V	4	3	1			1	1		1		2	4			
103	Acer campestre	18,5	10,3	0,5	45	V	4	2		1					1		2	3			
104	Platanus x acerifolia	18	10	1	75	V	4	2				1	1				2	3			
105	Platanus x acerifolia	15	11	2	65	V	4	1				1	1				2	3			
106	Pinus sylvestris	12	5,5	2	17	V	4	1	1	1				1			2	3			
107	Pinus sylvestris	13	4	4	18	V	4	1						1			2	3			
108	Pinus nigra	7,5	2	6	11	V	3	4	1	2				1	3		4	5			
109	Pinus nigra	10	5,5	2	22	V	4	2	1	2				1	2		3	4			
110	Tilia platyphyllos	20,5	11	1,4	80	V	4	2	1	1	1			1	1		3	4			
111	Tilia platyphyllos	21,5	8,5	1,5	69	V	4	1	1	1							2	3			
112	Tilia platyphyllos	20	14	2	91	V	4	2	1	1							2	3			
113	Tilia platyphyllos	20	11	1	97	V	4	2	1		1	1					3	4	velká dutina v kmeni		
114	Tilia platyphyllos	19,5	11,5	1	75	V	4	2	1						1		2	3			

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a. T/V	Kvalitativní atributy														Poznámka
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)		Pěstební tvar	Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepřiz. těžiště a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození	Biomech.vitalita celkem	Sadovnícká hodnota		
																				1-5	
115	Tilia platyphyllos	22	15,5	1	85	V	4	1	1				1				2	3			
116	Betula pendula	18	7	1	30	V	4	1	1					1			2	3			
117	Betula pendula	17,5	7,5	1	35	V	4	1					1				2	3			
118	Betula pendula	16	8,5	1,5	35	V	4	1		1							2	3			
119	Tilia platyphyllos	17	16	1	112	V	4	2	1	1		1					2	3			
120	Tilia platyphyllos	26,5	15	1	105	V	4	2			1	1		1			3	4			
121	Tilia platyphyllos	14,5	14	0,5	95	V	4	2						1			2	3			
122	Tilia platyphyllos	12	13	0	60	V	4	1					1				2	3			
123	Quercus petraea	6,5	5,5	1,5	12	V	3	1									1	3			
124	Tilia platyphyllos	7,5	5	1,5	17	V	3	1									1	3			
125	Tilia platyphyllos	8	4,5	1,5	11	V	2	1									1	4			
126	Tilia platyphyllos	8	5,5	1,5	12	V	2	1					1				2	4			
127	Acer saccharinum	25	15	2	85	V	4	2	1				1	1			2	3	3-kmenný		
128	Acer saccharinum	17	10	1,5	52	V	4	2	1				1	1			2	3	2- kmenný		
129	Acer saccharinum	24	24	1,2	115	V	4	2	1					1			2	3	5-kmenný		
130	Tilia platyphyllos	5	2	2,5	6	V	1	1									1	3			
131	Platanus x acerifolia	15	14,5	2	41	V	4	1		1				1			2	2	5-kmenný		
132	Tilia platyphyllos	9	4	2	15	V	3	1					1				2	3			
133	Fraxinus sp.	20	14,5	2	55	V	4	2		1				1	1		2	3			
134	Fraxinus sp.	20	13,5	3	61	V	4	2					1				2	3			
135	Malus sp.	3	4	0	12	V	4	1	1					1			2	3			
136	Malus sylvestris	6,5	7,5	1,5	24	V	4	3		1	1			2	1		3	4	naklonený		
137	Malus sylvestris	9	6	0	13	V	4	3		1				2	1		3	4			
138	Malus sylvestris	9	6,5	0	16	V	4	2	1	1				2	1		3	4			
139	Fraxinus sp.	13	5	2	25	V	4	1					1				2	3			
140	Robinia pseudoacacia	13	7	3,5	32	V	4	2		1			1		1		2	3			
141	Robinia pseudoacacia	13	6	2,5	18	V	3	2						1	1		2	3			
142	Pinus strobus	17	10,5	2	36	V	4	2						1	1		2	3			
143	Pinus strobus	16,5	10	2,5	26	V	4	2	1					1	1		2	3			
144	Pinus strobus	16,5	9,5	2	29	V	4	1							1		2	3			
145	Acer campestre	11	11	2	29	V	4	1	1	1			1				2	3			
146	Acer campestre	14	12,5	2	48	V	4	1	1	1						1	2	2			
147	Acer campestre	19	15	1,5	43	V	4	2	1	1	1					1	2	4			
148	Fraxinus excelsior	21	14,5	5	35	V	4	2	1	1	1		1	1	1		3	4			
149	Fraxinus excelsior	21	13	7	42	V	4	1		1				1	1		2	3			
150	Fraxinus excelsior	19,5	9	5	42	V	4	2	1	1			1	1	1		2	4			
151	Acer campestre	20	7	2,5	41	V	4	1					1				2	3			
152	Acer campestre	19,5	9	1	43	V	4	1	1				1				2	3			

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a. T/V	Kvalitativní atributy														Poznámka
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)		Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepřiz. těžké a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození	Biomech.vitalita celkem	Sadovnícká hodnota			
																			1-5	1-5	
153	Fraxinus excelsior	20	10,5	4	39	V	4	1		1		1	1				2	3			
154	Acer campestre	19,5	20	2	45	V	4	2		1	1						2	3			
155	Acer campestre	19	13	2	45	V	4	2	1	1		1	1	1			3	4			
156	Acer campestre	20	14,5	1,5	47	V	4	2		1		1					2	3			
157	Acer campestre	21	14	1,5	38	V	4	1	1			1					2	2	soliera		
158	Tilia cordata	4	2	1,5	5	V	2	1	1	1		1					2	4			
159	Tilia cordata	10	4	2	15	V	3	1									1	3			
160	Tilia cordata	10	4	1,5	16	V	3	1	1			1					2	3			
161	Tilia cordata	10	4	2	14	V	3	1									1	3			
162	Quercus Petraea	17,5	15	0	25	V	4	1	1								2	3	9-kmenný		
163	Quercus Petraea	18,5	16	2	49	V	4	1				1					2	3			
164	Quercus Petraea	18,5	15,5	1,5	45	V	4	1	1			1					2	3			
165	Abies alba	18	8	2	25	V	4	2		1	1			1			2	3			
166	Abies alba	17,5	7	0,5	27	V	4	1					1	1			2	3			
167	Picea abies	18	6	2	21	V	4	2					1	1			2	3			
168	Picea glauca	18,5	6	2	19	V	4	2					1	1			3	4			
169	Picea abies	18	7	2	30	V	4	2					1	1			3	4			
170	Picea abies	17,5	7	1	26	V	4	2					1				2	3			
171	Picea abies	22,5	11	0,5	40	V	4	1					1				2	3			
172	Picea abies	18	11	0	51	V	4	1	1				1				2	3			
173	Picea abies	18	8,5	0	38	V	4	1	1				1				2	3			
174	Tilia platyphyllos	24	16	2	89	V	4	1		1		1		1			3	4			
175	Tilia platyphyllos	22	10	2	72	V	4	2		2	1		1	1			3	4			
176	Pinus sylvestris	12,5	4,5	0,5	19	V	4	2						2			3	4			
177	Pinus sylvestris	15	1,5	6	28	V	4	2	1	1			2	1			3	4			
178	Pinus sylvestris	13	5	6	21	V	4	1					2				3	4			
179	Tilia platyphyllos	6,5	4	2	12	V	3	1	1			1					2	3			
180	Tilia platyphyllos	8	5	1,5	13	V	3	1	1								1	3			
181	Tilia platyphyllos	8	6	2	11	V	3	1									1	3			
182	Tilia platyphyllos	18	12	1,5	39	V	4	1	1			1					2	3			
183	Tilia platyphyllos	18	12	2,5	38	V	4	1				1					2	3			
184	Tilia platyphyllos	17,5	13	1,5	41	V	4	1	1			1					2	3			
185	Tilia platyphyllos	11	6	1,5	14	V	33	1				1					2	3			
186	Tilia platyphyllos	10	4	1,5	13	V	3	1									1	3			
187	Tilia platyphyllos	9	4	2	12	V	3	1		1							1	3			
188	Tilia platyphyllos	8,5	3,5	2	10,5	V	2	1									1	3			
189	Acer sacharinum	20,5	21	0,5	44	V	4	2		1		1	1	1			2	3	4kmenný		

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a. T/V	Kvalitativní atributy											Poznámka		
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)		Pěstební tvar	1-5	1-5	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		1-5	1-5
								Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepříz. těžké a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození		Biomech.vitalita celkem	Sadovnická hodnota
190	Acer saccharinum	21	21,5	1,5	48	V	4	2	1	1			2				3	4	5- kmenný	
191	Tilia cordata	7	4	2	9	V	2	1					1				2	3		
192	Tilia cordata	19,5	19	1,5	91	V	4	2	1	1		1		1			3	4		
193	Tilia cordata	18	17	2	65	V	4	1		1		1		1			2	3		
194	Picea sp.	1	0,3		4	V	3	2	1								2	3		
195	Picea sp.	1	0,6		5	V	3	2						1			2	3		
196	Picea sp.	2	0,7		7	V	3	1									1	3		
197	Picea glauca Conica	1,5	1		7	V	3	2	1	1			1	1			2	3		
198	Tilia platyphyllos	18	13	0,5	80	V	4	2	1	1	1	1		1			3	4		
199	Tilia platyphyllos	17	13	0,5	81	V	4	2	1	1	1	1		2			3	4		
200	Tilia platyphyllos	15,5	12	0,5	30	V	4	2					1				2	3		
201	Tilia platyphyllos	15,5	13	0	42	V	4	2		1		1	1	1			2	3		
202	Aesculus hippocastanum	15	12	2	60	V	4	1	1				1				2	3		
203	Aesculus hippocastanum	14	12	1,5	30	V	4	1		1		1					2	3		
204	Tilia platyphyllos	15	13	2	65	V	4	2	1	1	1	1		2			3	4		
205	Tilia platyphyllos	17,5	9	0,5	40	V	4	2		1				1			2	3		
206	Tilia platyphyllos	17	10	0,5	35	V	4	2		1				1			3	4		
207	Tilia platyphyllos	17,5	8	0,5	40	V	4	2		1			1	1			2	3		
208	Tilia platyphyllos	16,5	17	4	78	V	4	2	1	1		1		1			3	4		
209	Tilia platyphyllos	18	12	4	60	V	4	2		1		1		1			2	3		
210	Pinus nigra	12	4	1,5	20	V	4	3	1				1	2			3	4		
211	Picea glauca	11,5	5	0,5	15	V	4	3		1				1			2	3		
212	Pinus nigra	12	6	1,5	20	V	4	3	1	1			1	2			3	4		
213	Picea glauca	10	4		16	V	4	2		1			1	1			3	4		
214	Picea abies	7	4		15	V	3	2		1			1	1			3	4		
215	Picea abies	6,5	3	0,5	12	V	3	3	1	1			1	1			3	4		
216	Picea abies	9	3,5	2	13	V	3	4	1	1	1		1	2			3	4		
217	Prunus sp.	7	4	2	25	V	4	1		1							2	3		
218	Prunus sp.	8	3	2	27	V	4	3	1	1	1	1		1			4	4		
219	Prunus sp.	8	3	2	25	V	4	3	2	1	1	1		1			3	4		
220	Prunus sp.	8	3	2	30	V	4	3	2	2	2		1	1			4	4		
221	Prunus sp.	8	5	2	35	V	4	3	2	1	1	1		1			3	4		
222	Thuja occidentalis	4	1,5	0,5	12	V	3	2		1				1			2	3		
223	Thuja occidentalis	3	2		11	V	3	2					1	1			2	3		
224	Thuja occidentalis	4,5	2,5		15	V	3	2					1	1			2	3		
225	Thuja occidentalis	4	2		13	T	3	2						1			2	3		
226	Juniperus communis	8	2,5		16	V	4	1					1				2	3		
227	Thuja occidentalis	3,5	1,5		13	V	3	2		1				2			3	3		
228	Thuja occidentalis	3	1,5		12	V	3	2	1					1			2	3		

Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Taxační atributy				P.a. tivní atributy											Poznámka		
		Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)	T/V	1-5	1-5	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		1-5	1-5
						Pěstební tvar	Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepřiz. těžší a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození		Biomech.vitalita celkem	Sadovnická hodnota
269	Acer saccharinum	17	16	1,5	40	V	4	2	1	1		1	1	1		3	4		
270	Acer saccharinum	18	18	2	43	V	4	1	1				1			2	3		
271	Acer saccharinum	18	17,5	1,5	39	V	4	2		2		1				2	3		
272	Pinus sylvestris	12	4,5	2	19	V	4	2	1							2	3		
273	Pinus sylvestris	13	3	1	20	V	3	2		1			1	1		3	4		
274	Pinus sylvestris	10,5	3,5	1,5	18	V	3	2	1	1		1		1		3	4		
275	Pinus sylvestris	11	5	0,5	19,5	V	3	2	1						1	3	4		
276	Pinus sylvestris	12	4	0,5	19	V	3	1		1					1	3	4		
277	Pinus sylvestris	10,5	4,5	1	17	V	3	2	2							2	3		
278	Pinus sylvestris	10	3,5	1	18	V	3	2	1			1	1		1	3	4		
279	Betula pendula	17	8	2	49	V	4	2	1	1			1			2	3		
280	Betula pendula	17,5	9	1	47	V	4	2		1		1	1	1		3	4		
281	Betula pendula	16	7	0,5	47	V	4	2		1			1	1	1	3	4		
282	Betula pendula	17	6,5	0,5	50	V	4	3	2		1		1			3	4		
283	Betula pendula	14,5	6	1,5	41	V	3	1		1						2	3		
284	Betula pendula	18	8	1	49	V	4	2			1		1			3	4		
285	Betula pendula	17	8,5	2	45	V	4	2	1		1			1		3	4		
286	Betula pendula	18,5	9,5	1,5	51	V	4	2	1							3	4		
289	Abies alba	17	8	2	27	V	3	3		1			1			3	4		
290	Abies alba	18,5	5	0,5	21	V	3	2		1			1			2	3		
291	Abies alba	18,5	7	1	26	V	3	2	1				1			3	4		
292	Pinus nigra	9	3,5	1	18	V	3	2	1	1				1	1	2	3		
293	Pinus nigra	8	3	1,5	21	V	3	2	1	1			1	1	1	3	4		
294	Pinus sylvestris	11	5	2	18	V	3	2	1	1	1			1		3	4		
295	Pinus sylvestris	12,5	5	2	20	V	4	2		1		1	1			3	4		
296	Pinus nigra	12	4,5	1	18	V	4	2	1				1			3	4		
297	Pinus sylvestris	8	3,5	0,5	16	V	3	3	1	2		1		1		3	4		
298	Pinus sylvestris	10	4	0,5	17	V	3	2		1			1			2	3		
299	Pinus sylvestris	13	5	1	21	V	4	2		2			1			2	3		
300	Pinus nigra	11	2,5	1	20	V	3	3	1	2		1	1			3	4		
301	Pinus sylvestris	8	4	1	17	V	3	1	1							2	3		
302	Pinus sylvestris	11	5	0,5	19	V	3	2	2	1			1	1		3	4		
303	Pinus sylvestris	12	3,5	1,5	21	V	4	2	2				1			3	4		
304	Pinus sylvestris	11	3	1,5	18	V	4	2		1		1	2	1		3	4		
305	Abies alba	18	6	2	27	V	4	2		2			1	2		3	4		
306	Abies alba	17	7	2	24	V	3	2	1							3	4		
307	Abies alba	17	6	1,5	26	V	3	2			1		1			2	3		
308	Pinus nigra	9	3,5	2	17	V	3	1	1					1		2	3		
309	Abies alba	16	6	2	24	V	4	2	1	1			1	1		3	4		
308	Pinus nigra	9	3,5	2	17	V	3	1	1					1		2	3		

		Taxační atributy				P.a.ktivní atributy													Poznámka
Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)	T/V	1-5	1-5	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-5	1-5	
						Pěstební tvar	Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepřiz. těžiště a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození	Biomech.vitalita celkem	Sadovnická hodnota	
309	Abies alba	16	6	2	24	V	4	2	1	1			1	1			3	4	
310	Abies alba	18	8	1	30		3	2	1				1	1			2	3	
311	Abies alba	16,5	7	1	24		3	3		1	1			2			3	4	
312	Abies alba	16	7	1,5	27		3	3	1	1			1	2			3	4	
313	Abies alba	16,5	5	2	27		3	2		1				1			3	4	
314	Abies alba	17	7	1,5	28		3	2	1				1	2			3	4	
315	Pinus sylvestris	11	4	2	18		3	1	1	1			2	1			3	4	
316	Pinus nigra	13	5	2	17		3	2	1				1				2	3	
317	Pinus nigra	13	6	0,5	19		3	2	1	1	1			1	1		3	4	
318	Pinus sylvestris	9	4	2	15		3	2	1				1	2			3	4	
319	Pinus sylvestris	8	4,5	2	14		3	2		1				1			3	4	
320	Pinus nigra	10	5	3	16		3	2	2	1			1	1			3	4	
321	Pinus nigra	8	3,5	1	15		3	2	1		1		1		1		3	4	
322	Pinus nigra	12	4	0,5	17		3	2		2			1	2	1		3	4	
323	Pinus nigra	12	6	2	18		3	1	1				1	1			2	3	
324	Pinus nigra	12,5	6	2	18		3	2	1					1			2	3	
325	Pinus nigra	9	4,5	2	15		3	3		1				1			3	4	
326	Pinus nigra	9,5	5	3	16		3	2			1		2				3	4	
327	Pinus nigra	13	4	1	21		3	2	1	1			1	1			3	4	
328	Pinus nigra	8,5	4	1	18		3	1		1				1			2	3	
329	Pinus sylvestris	10	3,5	2	18		3	2	1				1		1		2	3	
330	Pinus sylvestris	14	5	2	23		4	2	1	1			2	1			3	4	
331	Abies alba	16	6	0,5	24		3	2	1				1				2	3	
332	Picea abies	14	7	0,5	27		3	2	1	1			1	1			2	3	
333	Betula pendula	18	7	2	49		4	1	1			1					2	3	
334	Betula pendula	18,5	9	1,5	51		4	2		2			1		1		2	3	
335	Betula pendula	17	8	1	47		4	2				1					2	3	
336	Abies alba	17	6	0,5	23		3	2	1	1			1		1		2	3	
337	Picea abies	16	5	0,5	25		3	2	1		1		1				2	3	
338	Betula pendula	14	6	0,5	39		3	2	1		1	1		1			2	3	
339	Tilia cordata	16	9	2	32		3	3	2	1	1		1				3	4	
340	Tilia cordata	15	10	1,5	34		4	2	1	1		1	1				2	3	
341	Picea abies	16	6	1	24		3	2	1		1			1			2	3	
342	Picea abies	15	5	1	22		3	2	1				2	1			3	4	
343	Picea abies	15	7	1,5	26		3	2						1			2	3	
344	Picea abies	17,5	7	2	28		4	3	2	1	1			1			3	4	
345	Quercus robur	18	16	2	24		4	2	2		1				1		2	3	
346	Acer campestre	16	13	3	39		3	2	1	1		1	1				2	3	

		Taxační atributy				P.a. tivní atributy											Poznámka			
Poř. č. stromu	Taxon (Rod-druh-vnitrodruhová jednotka)	Výška (m)	Šířka koruny (m)	Báze koruny (m)	Výčetní tloušťka (cm)	T/V	1-5	1-5	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-5	1-5	
							Vývojové stádium	Fyziologická vitalita	Poranění kmene	Poranění koruny	Dř.houby, hniloby, dutiny	Chybné větvení	Nepříz. těžšíště a geometr.	Suché části koruny	Příznaky v kořen.prostoru	Jiná poškození	Biomech.vitalita celkem	Sadovnická hodnota		
347	Acer campestre	15	13	3	38		3	2		1			1				2	3		
348	Acer campestre	18	14	2	42		4	2	1			1					2	3		
349	Fraxinus excelsior	20	11	4	39		4	1				1	1				2	3		
350	Fraxinus excelsior	18	10,5	3	37		4	2	1	1			1	1	1		3	4		
351	Fraxinus excelsior	17	9	1,5	32		4	2	1			1	1				2	3		